

Godina bagātākos novada pārus

Foto - E.Gabranovs

Pieredzējis pāris. Daina un Viktors Puļi (foto) atceras, ka 1962.gada 5.novembris bija dubļaina rudens diena: "Mīlestību jāprot saglabāt – kādreiz piedot, kādreiz saprast, kādreiz kaut ko aizmirst." Viņi smeļ, ka šķīvji nekad pa gaisu nav lidojuši: "Kāvušies neesam. Laulībā svarīgāka ir pacietība un sapratne." Pāris, kurš kopā jau ir 62 gadus, lepojas ar divām meitām un divām brīnišķīgām mazmeitām. Kopā 8 pāriem, kurus godināja, ir 18 bērni, 28 mazmazbērni un 5 mazmazmazbērni.

Sestdien Balvu Kultūras un atpūtas centra zālē, skanot Mendelsoņa valsī, braši ienāca mūs-puses Zelta pāri. Godināšanas pasākuma vadītāja Maija Laicāne uzsvēra, ka šis ģimenes mīlestību, savas mīlestības avota dzidrumu ir spējušas saglabāt pusgadsimtu un vēl ilgāk.

Godā vedēji Žanna un Sergejs Maksimovi, godinot Zelta pārus, atgādināja, ka viņi šodien atkal ir līgavu un līgavaiņu statusā. "Man ir patīams prieks un dziļa dievbijība jūs sveikt, uzrunāt un godināt. Šis ir viens no pasākumiem, uz kuru dodos ar ļoti lielu cieņu, pietāti un bijību. Šis ir pasākums, kad tiek svinēts kaut kas tik skaists un tik dziļš. Gribas teikt, ka tas ir noslēpums. Jūs esat zelta cilvēki! Nebūtu jūs, nebūtu šis pasākums," secināja Žanna. Tāpat vedējmaite atklāja, kāpēc izjūt tik dziļu cieņu Zelta pāru priekšā: "Arī mani vecāki to piedzīvoja. Nu jau divus gadus, kā tētis ir devies mūžībā, tāpēc vēl vairāk izjūtu jūsu svētkus. Pateicos no sirds, ka esat saglabājuši siltumu un mīlestību. Jums katram ir savs stāsts, jūs esat kā grāmata, kuru varētu uzrakstīt..." Sergejs, pievienojoties Žannas teiktajam, vēlēja Dieva žēlastību visām ģimenēm.

Balvu novada Dzimsarakstu nodaļas vadītāja Santa Kuleša nešaubās, ka katrs laulībā nodzīvotais gads ir dārgakmens mīlestības kroņos: "Tas nozīmē, ka šodien sanākuši mūsu novada paši bagātākie laulātie pāri ar saviem zelta, smaragda un dimanta kroņiem. Šogad Zelta pāru godināšanas pasākums nedaudz atšķiras ar to, ka suminām ne tikai pārus, kuri svin piecdesmito Zelta kāzu jubileju, bet arī 51., 53., 55., 60., 62.kāzu gadadienu. Gandrīz visi pāri laulības reģistrēja Balvos, kad viens otram 'jā' vārdu teica tieši šajā namā. Arī šodien, tāpat kā toreiz, kultūras namā ir ienākusi mīlestība. Tā smaržo, tā elpo, tā klusi atrod mīļotā cilvēka roku, piekļaujas plecam. Šo mīlestību mēs visi redzam un jūtam, jo tā katru gadu kļūvusi arvien stiprāka. Šī mīlestība ir palīdzējusi iziet cauri visām dzīves situācijām, palīdzējusi piecelties pēc kārtējā kritiena un spējusi palīdzēt nokratīt dubļus un iet tālāk. Vai patiešām mīlestība var būt tik gara, cik garš ir cilvēka mūžs? Var! Jūs esat tam spilgts apliecinājums, jo viens otram esat mīļjuši ne tikai jaunību un prieku, bet arī matu sirmumu un grumbu vijumu uz vaigiem. Jūs esat pratuši savu mīlestību saglabāt dzīvu, ko jūt visi apkārtējie. Ne visiem tas ir lemts, ne visiem ir laime piedzīvot šādu notikumu. Izdodas tikai tiem, kuri nepadodas, un neviens no klātesošajiem nezina, kādām dzīves grūtībām jums ir nācies iziet cauri, cik reizes jūs esat krituši un cēlušies, cik reizes jums ir nācies otram piedot. Tas jums ir izdevies. Lai laime vienmēr līdzās – tā ir jūsu dzīve, tie ir jūsu bērni un bērnu bērni. Mēs neviens nezīnām, kas būs rīt, bet, ja blakus ir mīļotais cilvēks, tad ne no kā nav bail, tad nekas šajā pasaulē nav par grūtu."

* Turpinājums 3.lpp.

KONCERTIZRĀDE BĒRNIEM UN ĢIMENEI
vēderiņš burkšķ
Ziemassvētki brīnumskapi

INGUS ULMAIS ANDRIS SĒJĀNS AIGARS VOITŠKIS
KARĪNA RASA ROBERTS RASA ANRĪJS GRĪNBERGS EGĻA NBAROVIČA

ALŪKSNES KULTŪRAS CENTRĀ
29. DECEMBRĪ, 16.00

BIĻETES: Biļešu parādīzes kasēs, www.bilesuparadize.lv = koncertu norises vietās

Vārds žurnālistam

Irēna Tušinska

Intervējot ģimenes ārsti Ilgu Zušu, nopriecājos, ka viņai izdevies saglabāt darba prieku, jo mūsdienās to izdarīt kļūst aizvien grūtāk. Kā minēja ārste, cilvēki šobrīd ir pārslogoti, un šķiet, ka mēs savā jaunībā tik daudz nestrādājām. Līdz ar to pieaug saspringumā pie datora pavadīto darba dienu izraisīto slimību skaits. Jauni cilvēki sūdzas par sāpošām mugurām un pleciem, galvas reiboņiem. Mazkustīgā dzīvesveida dēļ pieaug liekais svars, palielinās diabēta slimnieku skaits. Reizēm šķiet, ka esi iekāpis joņojošā vilcienā, no kura nav iespējams izkāpt. Tas joņo aizvien ātrāk un ātrāk pretim neizbēgamam kraham, kas saucas – smaga slimība vai nāve. Taču apstāties nedrīkst, jo vajadzību skaits, par kurām jāmaksā aizvien dārgāk, tikai pieaug. Mūsdienu dzīve kļuvusi tik strauja, ka neatliek laika apstāties, lai padomātu, sajustu un izbaudītu sava darba procesu un augļus. Jo ir taču jāskrien, ir jāpaspēj, jo nekādā gadījumā nedrīkst nokavēt...

Latvijā

Aicina ziņot par naida runu un vajāšanu pret žurnālistiem un mediju darbiniekiem. Latvijas Žurnālistu asociācija (LŽA) izveidojusi platformu, lai jebkurš, arī paši žurnālisti, varētu ikdienā ziņot par naida runu, vardarbību, vajāšanu un iebiedēšanu, kas vērsta pret žurnālistiem un citiem mediju darbiniekiem sociālajos medijos vai ikdienas dzīvē. Kā informēja LŽA, šī iniciatīva ir būtisks solis, lai identificētu un mazinātu draudus, ar kuriem mediju profesionāļi sastopas, pildot savus profesionālos pienākumus. Tostarp būtiski ir radīt pierādījumu bāzi, jo līdz šim neviena institūcija vai organizācija Latvijā neapkopo informāciju par žurnālistu vajāšanas gadījumiem.

Latvijā šosezon nomedītas vairāk nekā 18 000 sturnas. Noslēdzoties 2024./2025. gada stirnu medību sezonai, pēc provizoriskajiem datiem šogad nomedīti aptuveni 18 400 stirnu. Tostarp visvairāk stirnu nomedīts Centra virsmežniecībā – aptuveni 5000 dzīvnieku. Tajā pašā laikā Kurzemes virsmežniecībā nomedīti aptuveni 4700 dzīvnieku, Dienvidu virsmežniecībā – aptuveni 3800 dzīvnieku, bet vismazāk stirnu – aptuveni 1900 – nomedīts Austrumu virsmežniecībā. Medību noteikumos noteikts, ka sturnas ir nelimitētie medijamie dzīvnieki.

Latvijas 4.klašu skolēnu sniegums matemātikā nozīmīgi augstāks par dalībvalstu vidējo. Latvijas 4.klašu sniegums starptautiskajā matemātikas un dabaszinātņu izglītības attīstības tendenču pētījumā "TIMSS 2023" joprojām ir nozīmīgi augstāks par pētījuma 58 dalībvalstu vidējiem rādītājiem, tomēr tas ir samazinājies, salīdzinot ar iepriekšējo pētījuma ciklu, liecina pētījuma pirmie rezultāti. Latvijas 4.klašu skolēnu sniegums matemātikā novērtēts ar 534 punktiem, ieņemot 14.vietu. Pētījuma dalībvalstu vidējais sniegums ir 503 punkti.

Latvijai raksturīgiem augļiem un dārzeņiem saglabā samazinātu PVN likmi. Saeima 4.decembrī galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus Pievienotās vērtības nodokļa likumā, nosakot PVN likmi 12% apmērā Latvijai raksturīgiem augļiem un ogām. Likuma izmaiņas paredz, ka samazināto PVN likmi 12% apmērā piemēros svaigiem augļiem, ogām un dārzeņiem, tostarp mazgātiem, mizotiem, lobītiem, grieztiem un fasētiem, bet kas nav apstrādāti termiski vai kā citādi, piemēram, saldēti, sāļoti, kaltēti.

Valsts apmaksātu veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai plāno prasīt dzīves vai darbvietas deklarēšanu Latvijā. Veselības ministrija plāno ieviest vienotu valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu apjomu visām personām, kuras deklarējušas savu dzīvesvietu vai strādā Latvijā, atsakoties no divu veselības aprūpes pakalpojumu *grozu* principa īstenošanas. Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, ap 214 000 Latvijas valstspiederīgo savu dzīvesvietu deklarējuši ārzemēs. Likumprojektā paredzēts – lai saņemtu valsts apmaksātu veselības aprūpes pakalpojumu, dzīvesvietas deklarēšana Latvijā jāveic vismaz vienu mēnesi pirms veselības aprūpes pakalpojuma saņemšanas.

(No *lsm.lv* un *delfi.lv*)

Balvu Novada muzejā

Atgādina par kopā darbošanās prieku

Irēna Tušinska

4.decembrī Balvu Novada muzeja pagrabiņā smaržoja pēc Ziemassvētkiem, jo te notika piparkūku cepšanas meistarklase, kurā Arnita Kuļša ierādīja dažus mutē kūstošā svētku garduma pagatavošanas noslēpumus. Sanākušie ne vien izmēģināja spēkus konditoru amatā un nogaršoja sava darba saldus augļus, bet, kopā darbojoties, izbaudīja šiem svētkiem raksturīgo ģimenesisko atmosfēru, kā arī dāvanā saņēma Arnitas piparkūku miklas recepti.

Svētku prieks jāuzbur pašiem

"Arnitas labsajūtu darbnīcas" īpašniece ARNITA KUĻŠA atklāj, ka šādas meistarklases rīko bieži, tādēļ labprāt piekritusi muzeja darbinieku aicinājumam novadīt to viņu telpās. Katram dalībniekam no Arnitas pagatavotās miklas bija iespēja izveidot dažādu formu piparkūkas, kā arī, radoši noformēt ar glazūru vai citiem dekoriem, tās izcept, lai ar sava darba rezultātu iepriecinātu mājniekus. Turklāt katrs dalībnieks dāvanā saņēma Arnitas īpašo piparkūku miklas recepti, lai izmēģinātu to savā virtuvē.

"Arnitas labsajūtu darbnīcas" dibinātāja stāsta, ka Ziemassvētku laiks, kā ik gadu, ir īpaši darbīgs. Viņa ne tikai rīko meistardarbnīcas, bet arī piedāvā pašas gatavotus un balveniešu iecienītus produktus mājražotāju tirdziņos. Tie ir dažādu augu sirupi, piparkūkas, piparkūku mikla, dažādas veselīgas un garšīgas dāvanas. Arnita neslēpj, ka arī viņas ģimenei garšo piparkūkas, tādēļ to cepšana parasti sākas jau novembra vidū. Taujāta, kas ir svarīgākais, lai šie Ziemassvētku cepumi izdotos gardi, mājražotāja uzsver, ka tie jāgatavo ar mīlestību, tad viss izdosies. "Visjaukākā jau ir tā kopā būšana, veidojot un cepot piparkūkas. Svarīgākais ir, ka ģimene darbojas kopā un, mājai piepildoties ar piparkūku smaržu, tajā ienāk Ziemassvētku sajūta," atgādina balveniete. Ne mazāk svarīgi kā bērniem, šādi kopā būšanas brīži ir arī pieaugušajiem. "Esam tik ļoti iegrimuši istajās, bet reizēm izdomātajās rūpēs, aizmirstot, ka pasaulē ir arī prieks, smieklis un kopā darbošanās. Visos laikos nav bijis viegli, bet mācējām priecāties. Tagad esam aizmirsuši, kā to darīt, jo gaidām, ka prieku uzburs kāds cits, kāds no malas. Jāatceras, ka to varam radīt paši, kaut vai kopā cepot speķa pirādziņus un piparkūkas. Katrs šis mirklis arī ir tie svētki. Ja paši sagatavosiet un uzdāvināsi otram kaut vai piparkūkas, tā būs vēl patīkamāka dāvana, nekā kaut kāda nevajadzīga veikalā nopirkta manta," pārliecināta meistarklases vadītāja.

Ģimenes tradīcija – kopā izvēlēties eglīti

Muzeja direktore IVETA SUPE spriež, ka, iespējams, gribētāju piedalīties piparkūku cepšanas meistarklasē bija vairāk, tomēr iesaistīties varēja tikai tik, cik pietika vietas, lai veiksmīgi darbotos. Viņa neslēpj, ka arī pašai garšo smaržīgie Ziemassvētku gardumi, tādēļ dažkārt tos izcep. "Izmantoju veikalos pieejamo miklu. Mana māsiņa gan pati to gatavo, bet es laikam esmu nedaudz par slinku. Taču arī no veikalā nopērkamās izdodas ļoti garšīgas piparkūkas," pārliecināta I.Supe.

Ar prieku meistarklasē iesaistījās muzeja darbiniece MĀRA BĒRZIŅA: "Patī mājās nereti cepu piparkūkas. Esmu gatavojusi arī miklu. Taču tā kā šos Ziemassvētkus nepavadišu Latvijā, šoreiz piparkūku miklu iegādājos pie Arnitas." Māra priecājas, ka mājražotāja piedāvā arī dažādas tējas, sirupus, sejas skrubjus un citus veselīgus no dabas materiāliem pagatavotus produktus. Viņa gandarīta, ka meistardarbnīcā valdīja draudzīga un sirsnīga atmosfēra: "Visi aktīvi darbojās, pārrunājot, kuram kādas piparkūkas sanākušas." Māra neslēpj, ka piparkūkas izdevušās tik gardas, ka mājās visas tika apēstas tajā pašā vakarā. Taujāta par viņas ģimenes Ziemassvētku iemīļotākajām tradīcijām, meistarklases dalībniece skaidro, ka tā ir braukšana uz mežu pēc eglītes: "Tā laikam ir mūsu visjaukākā tradīcija, kad visa ģimene sapulcējusies dodas uz mežu, lai izvēlētos visskaistāko eglī – ne jau šādu tādu, bet to labāko. Katram ģimene šī izvēle ir jāakceptē. Ja uzsnidzis sniegs, tad, purinot eglītes, tas parasti nonāk uz mūsu galvām. Tā ir jautrākā ģimenes tradīcija. Pēc tam visi kopā eglīti rotājam."

Svētku sezonā Balvu Novada muzejs piedāvā arī iespēju izziņāt latviešu maskošānās tradīcijas, piedaloties muzejpedagoģiskās programmas "Ceļā uz Ziemassvētkiem. Maskošānās" nodarbībās.

Foto - no personīgā arhīva

Svarīgākais – būt kopā. Vēl nozīmīgāk par pašu rokām pagatavotajiem gardumiem meistarklases dalībniekiem izrādījās kopā darbošanās prieks, izbaudot tuvojošos Ziemassvētku īpašās smaržas un sajūtas.

Foto - no personīgā arhīva

Lai visiem izdodas! Meistardarbnīcas vadītāja Arnita ieteica gan labāko veidu, kā izrullēt miklu, gan to, kā noformēt un izcept piparkūkas.

Foto - no personīgā arhīva

Jāpārliecinās, kā sanāca! Daži mazie meistarklases dalībnieki nevarēja nociesties, nepagaršojusi piparkūkas turpat uz vietas, jo ir taču jāpārliecinās, vai izdevušās gardas!

Foto - no personīgā arhīva

Būs gardi un skaisti. Sirsniņas, sniegpārslīņas, eņģeļi, Ziemassvētku veciņi, pingvīni, sniegavīri – katrs varēja izvēlēties sev tīkamāko piparkūku formu.

* Sākums 1.lpp.

Guna un Jānis Korņevi – 50. Viņi atklāja, ka 20.jūlijā iesniedza pieteikumu laulībām, bet sarakstījās 1974.gada 24.augustā Balvos: “Bija ļoti silta, karsta diena, un kāzas svinējām trīs dienas – gan Vecumu pagasta Kozīnē, gan Susāju pagastā Keišos. Mīlestības receptes pamatā ir spēja sadzīvot un piedot. Ko piebilst? Dzīve pati rāda, kā jādzīvo, un tā nav tikai valsis. Lai visiem laba veselība un miers virs zemes!” Viņiem ir 2 meitas un 3 mazbērni.

Gita un Arvīds Kalnači – 50. “Mēdz teikt, ka tas būs nelaimīgs pāris, kuru kāzu dienā lietus list. 1974.gada 28.decembrī Balvos lija lietus, bet naktī uzsala, spīdēja mēnessiņš,” smejojot atceras Gita un Arvīds. Viņi ar savu bagāto un radošo mūžu ir apliecinājuši, ka nevajag ņemt vērā kaut kādus ticējumus. “Mēs, par spīti visam, esam laimīgi. Kāda ir mīlestības recepte? Tas, tāpat kā *facebook*, – brīžiem vajag noklusēt, brīžiem vajag būt aklam, brīžiem – kurlam un gudram,” secina Gita. Viņai piekrīt Arvīds, spriežot, ka citādi nekādu perspektīvu nav. Kalnaču ģimene lepojas ar 2 bērniem un 3 mazbērniem. “Esiet laimīgi un pārticīgi. Lai pietiek ar to, kas ir,” Gita un Arvīds novēl Ziemassvētkos.

Anna un Pēteris Gabrāni – 53. Viņi laulības ostā iestūrēja siltā 1971.gada 21.augusta dienā Susāju pagasta ciema padomē. “Jāprot uzticēties otram. Vienmēr vajag mācēt piedot,” uzskata Gabrānu pāris. Viņi ir 3 bērnu (vecākais dēls aizsaulē) un 7 mazbērnu vecāki un vecvecāki. “Lai tīras debesis virs galvas un mūsu robežas stipras,” novēl Pēteris.

Velta un Georgijs Logini – 55. Pāris, kurš šogad nosvinēja Smaragda kāzas, parakstoties Goda grāmatā, smēja, ka rokas dreb tāpat kā 1969.gada 5.jūlijā: “Bija ļoti silta un saulaina diena, kaut gan pirms tam divas dienas lija lietus. Laulības noslēdzām Šķilbēnos, bet svinības turpinājās Vecumu pagastā,” atklāja Velta. Savukārt Georgijs pastāstīja, ka bija atgriezies no obligātā dienesta armijā, iesācis darba gaitas Šķilbēnu padomju saimniecībā: “Klubā ieraudzīju jaunu un skaistu meiteni. Citiem puīšiem neatdevu, paturēju sev.” Viņiem ir 3 bērni un 5 mazbērni. Loginu ģimene Ziemassvētkos visiem vēl labu veselību.

Iedez devito svecīti. Goda vedēji Žanna un Sergejs Maksimovi iedez svecīti Birutas un Ludviga Baranovsku vietā, kuri ‘jā’ vārdu viens otram teica 1961.gada 29.jūlijā. Diemžēl viņu līdzdalība izpalika.

Anna un Viktors Eisaki – 60. Viņi gredzenus mija 1964.gada 26.septembrī Gaigalavas ciema padomē. “Šajā dienā pirms 60 gadiem bijām tikai divatā, bet kāzas svinējām oktobra svētkos, ja kāds vēl šādu aktivitāti atceras,” atminas Anna un Viktors. Taujāti, kāda ir mīlestības recepte, Eisaku pāris uzsver, ka jābūt sapratnei un piedošanai. Viņiem ir viens dēls, viens mazdēls un divas mazmazmeitas. Pieredzējušais pāris atklāja, ka ir gadījušies arī strīdi. “Tos vienmēr esam atrisinājuši mierīgā ceļā,” smaidot atklāja Anna, uzsverot: “Jāsaprot otrā pusīte un tā jāpieņem tāda, kāda ir. Idealizēt cilvēku nav nozīmes. Galvenais – *pieņemt*.” “Priecīgus Ziemassvētkus,” piebilda Viktors.

Biruta un Sergejs Narubini – 51. “Grūti atbildēt uz jautājumu, kas ir mīlestība. Mīlestība ir tad, kad bez otrās pusītes nevari ne elpot, ne strādāt, ne dzīvot. Mūsu dzīves moto – mēs esam ūdens un uguns vienlaikus,” viņi secina, uzskatot, ka pasaulē ir divas svarīgas lietas: “Pirmkārt, lai nebūtu kara. Otrkārt, lai visiem laba veselība!” Viņu 1973.gada 15.septembra, kad teica ‘jā’ vārdu Viļakā, rezultāts: 2 bērni, 5 mazbērni, 3 mazmazbērni.

Daina un Māris Pētersoni – 50. Aptuveni 40 viesi 1974.gada 24.augustā svinēja kāzas Dainai un Mārim. “Bija jauki. Kas ir mīlestības noslēpums? Pacietība, pacietība un vēlreiz pacietība. Vai kādreiz pa gaisu lidojuši šķīvji? Visādi putni ir lidojuši,” smaidot pavēstīja Pētersonu ģimene. Viņi ir 3 bērnu (viens aizsaulē) un 2 mazbērnu vecāki.

Saruna

Atbildīgs un ar saimniecisku redzējumu

Aija Socka

“Tādi cilvēki, kā es, ir neērti, jo man ir savs viedoklis, vienmēr esmu atvērts diskusijām, bet, lai mani par kaut ko pārliecinātu, jābūt argumentiem, balstītiem uz likumu, aprēķiniem, efektivitāti, ilgtspējību un kvalitāti, nevis uz tukšu salmu kulšanu. Un, ja darām, izdarām efektīvi un kvalitatīvi, – ja beram ceļu, beram virsū kvalitatīvu materiālu. Jo kvalitatīvāks materiāls, jo kvalitatīvāks segums un ceļš,” teic Lazdukalna pagasta pakalpojumu centra ēku un apsaimniekojamās teritorijas pārzinis INTARS STABLENIEKS. Novembra nogalē apritēja trīs gadi, kopš viņš ir uzņēmies saimniecisko jautājumu risināšanu pagastā.

Kāda ir Jūsu darba pieredze?

– Esmu studējis tiesību zinātnei, astoņus gadus nostrādāju Rīgā, Valsts policijā. Pamazām darbā iestājās rutīna, vēlējos kaut ko mainīt dzīvē. Gribēju strādāt kriminālpolicijā Balvos, bet tolaik nebija brīvu vietu. Pēc kāda laika piekritu piedāvājumam strādāt par autobusa šoferi pagastā. Patika tālie braucieni uz Rīgu un citām pilsētām vai novadiem. Esmu izbraukājis Latvijā, tā teikt, krustu šķērsu. Dažreiz aizvietoju saimnieciskās nodaļas vadītāja vietnieci, līdz ar to – kā iesāku, tā arī ar patiku un interesi uzņemos turpināt šo darbu, kas, protams, nav nekāda medus maize. Katrs, protams, saimnieciskajā daļā darbu organizē pa savam. Izmainīju ritmu, nebija bail no pienākumiem un atbildības, jo, lai attīstītos un pats paliktu labāks, ir jāizkāpj no komforta zonas. Tad pavisam citādāk var darboties, ko novēlu arī jebkuram citam cilvēkam. Vadošos amatos vai citās darbavietās, šķiet, jāmaina darbs vismaz ik pēc 10 gadiem, jo vienkārši izdedz un darbavietā nevari iedot neko jaunu.

Kādi ikdienas darbi ir Jūsu pārziņā?

– Atbildu par visu komunālo saimniecību – ūdensapgādi, kanalizāciju, ceļiem un visu, kas saistīts ar pagasta ēkām, teritoriju un saimniecību. Ja kas notiek, darām, lai viss funkcionē un strādā. Malku nepērkam, sagādājam paši pagasta pakalpojumu centra ēkai, bibliotēkām, Skujetnieku feldšerpunktam un baznīcīnai. Malkai izmantojam arī ceļa malās augošos kokus un zarus, kas traucē satiksmei. Neskaitot šo ziemu, malka ir sagādāta vismaz vēl gadam uz priekšu.

Kas pagastā sagādā lielākās rūpes un problēmas? Kā tās risināt?

– Piemēram, raizes sagādā trīsstāvu dzīvojamā māja Skujetniekos, kas nav siltināta, tur ir pastāvīgas problēmas ar kanalizāciju. Ideja par problemātiskās mājas renovāciju apstājās, jo viens no dzīvokļiem bija privātipašums. Nomainījām caurules stāvvados līdz kanalizācijas akai, bet nekas nemainījās. Viens no problēmu iemesliem ir tas, ka iedzīvotāji taupa ūdeni, piemēram, dažos dzīvokļos mēnesī patērē tikai 0,5 – 1,2 kubus. Vēl ir problēma, ka dzīvoklis ir izīrēts, bet tajā neviens nedzīvo. Pagastā ir salīdzinoši lēts ūdens, atdelzots un kvalitatīvs, regulāri tiek ņemtas analīzes. Iedzīvotāji ir dažādi: ir, kas saprot, kā notiek darbība pagastā, bet daļa uzskata, ka viss ir slikti, ka te sēžu un neko nedaru. Dzīve nav abstrakts process, kur viss notiek pats no sevis, dzīvē tikai ar strādāšanu darbi virzās uz priekšu.

Runājot par ceļiem, valstī 53% grants seguma ceļu ir slikti stāvoklī, Lazdukalnā ar ceļiem nav tik traki. Esmu izbraukājis krustu šķērsu visus pagasta ceļus, dažreiz, garām braucot, iebraucu citos novados paskatīties, kādi ir ceļi, kā ir sakārtota vide, kāds ir apgaismojums. Ja ir iespēja satikt tur pašvaldībā strādājošus cilvēkus, aprunājos, jo, ja iesēdies krēslā, tad neko labāku neizdarīsi. Rugāju un Lazdukalna pagastiem ir viens greiders, pavasarī sāksim profilēt ceļus, bērt labu segumu. Mērķis ir vairāku gadu laikā sakārtot ceļus, jo interesē, lai būtu labs un ilgtspējīgs rezultāts. Regulāri apskatu, uz kura ceļa vajadzīgs greiders, kur jāmaina caurtekas, jānogriež koku zari vai jādara citi darbi. Mēģināsim katru gadu mainīt pa vienai lielajai caurtecai, jo uz vairākiem ceļiem tās ir slikti stāvoklī. Pamazām sākam izvērtēt, no kuriem ceļiem atteikties. No vairākiem jau esam atteikušies. Manā skatījumā ceļu daudzumam ir jābūt tādām, lai tos var uzturēt labā stāvoklī un regulāri kopt. Strādājot šajā amatā, jāzina, kur dzīvo katrs cilvēks, tāpat, garām braucot, vajag apciemot vecos cilvēkus, kuri dzīvo vieni, apjautāties, kā viņiem iet.

Katram cilvēkam pagasts asociējas ar savu vietu. Pa šiem trim gadiem esmu iegādājies strādniekiem darba instrumentus, lai pušiem pirms darba nav jārokas pa savu garāžu. Ir sagā-

dāti gan elektriskie darbarīki, gan akumulatora instrumenti, atslēgu komplekti, piemēram, ja strādājam uz ceļa, mums ir atstarojošās vestes un ķiveres. Darbus plānojam nedēļai, lai nav tā, ka no rīta atnāc uz darbu, kasi pakausi un domā, ko šodien darīsim. Manuprāt, 50% no veiksmīga darba ir pareiza plānošana. Un, protams, nevar iztikt bez prasmīgiem vīriem un sievietēm, kas pieliek klāt pārējos 50%, tā arī tās lietas virzās uz priekšu. Par saviem darbiniekiem varu teikt tikai labus vārdus. Regulāri sakārtojam Rūbānu autobusu pieturu, lai arī tā ir Latvijas Valsts ceļu pārziņā, jo uzskatu, ka tā ir mūsu vizītkarte. Rūbānu pieturai bija izkritis robs, nošpakteļojām, iegādājāmies krāsu atbilstošā tonī un sakārtojām. Reizi nedēļā strādnieki sakopj pieturas apkārtni, iztīra miskasti, negaidām, kad atbrauks Latvijas Valsts ceļu pārstāvji. Saskaņojot ar Latvijas Valsts ceļiem, ir doma pieaicināt kādu prasmīgu cilvēku, kurš varētu uz pieturas izveidot skaistu zīmējumu. Gar ceļmalām, kas ved no pieturas līdz pagasta centram un citviet, izgrīžam krūmus, atstājam vien mazos bērziņus skaistumam. Kabinetā dienā varu pavadīt maksimums 3 – 4 stundas, man svarīgi apskatīt teritoriju, parunāt ar cilvēkiem. Ir lietas, ko varu sakārtot, strādājot kabinetā, bet jāredz un jāskatās arī, kas notiek ārpus tā. Ļoti laba sadarbība izveidojusies ar vairākiem pagasta uzņēmējiem, viņi neatsaka palīdzību darbos, kur ar saviem spēkiem un tehniku nespējam tikt galā. Liels paldies šiem kungiem, ļoti daudz ir palīdzējuši. Šeit jau ir tā situācija, – uzņēmēji redz, ka es te ielieku visu savu jaudu un enerģiju, lai mēs savu pagastu padarītu skaistāku, tīrāku un labāku. Viņi novērtē to un neatsaka palīdzību, kad mums tā ir nepieciešama.

Vai ziemeļiem, sniegam un ledum esat sagatavojusies?

– Jā, ja būs slidens, kaisīs ceļus. Pagasta centrā kaisām līdz pat Rūbānu pieturai, jo mūsu pašu cilvēki rītos dodas uz darbu. Nedrīkstam būt burta kalpi un pateikt, ka tas ir Latvijas Valsts ceļu pārziņā, jāskatās pēc situācijas. Esmu sava pagasta patriots, tā teikt, ar sirdi un dvēseli dzimtajā pusē. Ne jau tā darba alga mani notur šajā krēslā, jo varu aiziet un citā darbā nopelnīt trīsreiz vairāk. Svarīga ir sakārtota un sakopta vide, infrastruktūra, labs apgaismojums ir tas, kas rada iespaidu par pagastu. Maldīgs ir uzskats, ka sniegu netīra snigšanas laikā, vienmēr jāskatās pēc situācijas. Primāri, protams, iztīrām ceļus, kur brauc skolēnu autobuss. Citreiz piecos no rīta izbraucu pagasta ceļus. Lazdukalna pagasta ceļu garums ir aptuveni 105 km. Ceļu uzturēšanu nosaka Ministru kabineta noteikumi nr. 26, kas paredz dažādu kategoriju ceļu tīrīšanu. C kategorijas mums ir tikai jaunais Pāliņi–Gailiši ceļš, tam laika limits sniega tīrīšanai ir 24h, to paši ar savu tehniku netīrīsim, ir nopirkts pakalpojums, jo mums nav tādas tehnikas un nevaram paspēt visus ceļus iztīrīt. Pārējie pagasta ceļi ir D kategorijas, tiem nav laika limita sniega tīrīšanai. Traktors nevar vienā mirklī iztīrīt visu pagastu, kas būtu jāsaprot arī cilvēkiem. Situācijas ir dažādas – citreiz greiders mums brauc palīgā, citreiz, ja ir lieli puteņi, esam spiesti ņemt palīgā tehniku kā pakalpojumu.

Vai atliek līdzekļi pagasta pārziņā esošo ēku remontam? Vai iedzīvotāji laikus norēķinās par komunālajiem pakalpojumiem?

– Ēkas varam tikai uzturēt. Ne visas mājas vajag remontēt, piemēram, pagastmāja savulaik ir renovēta. Skola mums remontus neprasa, bet, ja prasītu, atbalstītu. Skujetniekos nesiltinātajā trīsstāvu mājā ir vairāki brīvi dzīvokļi, bet tie ir bēdīgā stāvoklī. Būtu cilvēki, kuri gribētu iet un tur dzīvot, bet viņi saņem tikai garantēto iztikas minimumu (GMI), ko tad par to naudu var saremontēt dzīvokli? Ir plānots vienu dzīvokli pilnībā atjaunot izīrēšanai kādai daudz bērnu vai trūcīgai ģimenei. Balvos darbojas dzīvokļu komisija, bet reāli mēs uz vietas labāk zinām katru cilvēku, kurš dzīvo pagastā. Varētu, piemēram, dzīvokļu komisijā darboties katrā pagastu apvienībā. Jo, lai pieņemtu kādu lēmumu, ir jāzina vietējie cilvēki.

Par komunālajiem pakalpojumiem iedzīvotāji lielākoties norēķinās regulāri, bet ir arī diezgan daudz cilvēku, kuri samaksā reizi vai divas reizes gadā, kad, piemēram, saņem zemes naudu. Ir, protams, arī parādnieki, kuri nav maksājuši gadiem ilgi, ar viņiem vienojamies par parāda atmaksas grafiku. Ir parādnieki, kuriem nav ienākumu, cenšos saprast arī viņu situāciju.

Kā vērtējat pēdējo novadu reformu?

– Ko iedzīvotājiem un pagastam ir devusi novadu reforma? Pilnīgi neko! Uzskatu, – ja taisām reformu, tad vai nu lai

Foto - no personīgā arhīva

Izdarīgs un atsaucīgs. “Man patīk bērzi gar ceļmalām, lai arī kāds čikst, ka lapas birst, bet kad tās nav sagrābtas? Viss ir iztīrīts, sakopts un tīrs,” saka Intars Stablenieks (attēlā).

ietaupītu līdzekļus, vai lai padarītu efektīvāku saimniekošanu. Neesam ieguvuši ne vienu, ne otru. Saprotiet, katrai reformai jābūt mērķim. Turklāt bieži vien rodas sajūta, ka te mēs esam plebeji, savukārt novada centrā strādā visu zinoši speciālisti.

Pagastā ir daudz kapsētu. Kā notiek to labiekārtošana, vai sadarbojaties ar kapu vecākajiem?

– Mums ir septiņas kapsētas – Beņislavas, Lieparu, Mastarīgas, Slavītu, Vārnienu, Garosilu un Kamoļkalna. Ne visās kapsētās ir kapu vecākie, bet ar tiem, kur darbojas (Slavītu, Lieparu un Mastarīgas kapos), tiekamies, apskatām kapu teritoriju. Ja ir kāda vajadzība, kapu vecākie sazinās ar mani, atbalstām iespēju robežās. Divas reizes gadā – pirms kapusvētīkiem un sveču vakariem – izpļaujām kapsētas. Šogad pirms sveču vakara Mastarīgas kapus izpļāva paši iedzīvotāji. Kapu vecākie strādā ar atbildības sajūtu, sadarbojamies. Pie katras kapsētas esam izvietājuši 200 litru metāla mucas sadzīves atkritumiem (stikls, plastmasa, metāls), divās nedēļās reizi strādnieki sašķiro atkritumus. Ir, protams, arī situācijas, kas apbēdina, piemēram, kāds izdomā pie kapiem aizvest un izmest mājās sakrāto atkritumu maisu.

Maz dzirdēts par Kamoļkalna kapsētu...

– Kamoļkalna kapsēta ir veca un neliela, bet tā tik un tā jāuztur kārtībā. Strādnieki to regulāri izpļauj, bet lielākus darbus plānojam darīt nākamgad, piemēram, novākt un iestrādāt zemē koku lapas, sakārtot žogu ap kapsētu – daži stabiņi ir jānostiprina, citviet jānomaina un jāuzliek jauns žogs. Ja pašvaldība pārdod pagasta nekustamos īpašumus, tad vajadzētu daļu līdzekļu atvēlēt, piemēram, kapsētu sakārtošanai. Uz dažām dienām būtu vajadzīgs ekskavators lapu ierakšanai zemē, pārējos darbus, kā, piemēram, atkritumu sašķirošanu un lapu grābšanu kapsētā izdarīsim paši. Balvos darbojas komisija, kas atbildīga par to, kādus kokus drīkst zāgēt, kādus nē. Tas attiecas uz visu pagasta teritoriju, jo, redz, ir kompetentāki cilvēki, kuri atbrauc un izlemj, ko griezt, bet es taču negriežu to, ko nevajag griezt. Lemšanas spējai vajadzētu būt lielāki pagastos uz vietas. Mēs drīkstam nogriezt tikai sausus kokus, savukārt bīstamus kokus griezt tikai arboristi.

Ko domājat par iedzīvotāju padomēm, vai ir izveidojusies sadarbība ar pagasta iedzīvotāju padomi?

– Ja godīgi, tad gribētu, lai pagasta iedzīvotāju padome darbojas aktīvāk. Piemēram, lai nāk ar savām idejām, bet tām jābūt realizējamām. Viņiem jāuzrunā iedzīvotāji, jāuzklausa viņu domas, padomei vajadzētu iekustināt pagasta cilvēkus, sarīkot sapulci, jo viņi ir kā starpnieki starp iedzīvotājiem un pašvaldību.

*Turpinājums 5.lpp.

* Sākums 4.lpp.

Kāda ir sadarbība ar iedzīvotājiem saimniecisko jautājumu risināšanā? Ar kādiem jautājumiem viņi pie Jums vērsas?

– Cilvēkiem interesē dažādi jautājumi, kas saistīti ar pašvaldības ēkām, ceļiem vai kapsētām, ūdensapgādi vai kanalizāciju, praktiski par visu. Esmu atvērts komunikācijai. Saņemu telefona zvanus ne tikai darba laikā. Piemēram, kāds ir piezvanījis arī pulksten divos nakti.

Kā ikdienas darbu ietekmē brīvās piektdienas?

– Kas jāizdara, izdarām tāpat, bet cilvēkiem tas *sit pa kabatu*. Kur lai darbinieki atrod šeit vēl kādu vietu, kur piestrādāt piektdienās? Gandrīz neiespējami. Šajā darbā praktiski visu laiku esmu pie telefona, jo nevar zināt, kad var piezvanīt. Dažreiz, piemēram, treniņu laikā telefonu nolieku malā un pēc treniņa atzvanu. Ja ieminējos par sportu, tad ar laikraksta starpniecību vēlos uzaicināt novada domes priekšsēdētāju Sergeju Maksimovu, jo zinu, ka arī viņš ir skrējējs, atbraukt uz Lazdukalnu un noskriet kopā kādu apli, piemēram, no Benislavas līdz Skujetniekiem, tālāk uz Liepariem un atpakaļ (aptuveni 16 km). Apskatītu pagastu, jo novada vadītāju šajos gados tikai vienreiz esmu redzējis Lazdukalnā, sapulcē.

Cik pašlaik pagastā ir algoto pagaidu sabiedrisko darbu veicēju? Vai 'simplatnieku' skaita samazināšana ietekmē sakopšanas darbus pagastā?

– Protams, agrāk varēja vairāk darbu izdarīt, jo savulaik pagastā bija astoņi algoto pagaidu sabiedrisko darbu darītāji, tagad – viens. Piemēram, agrāk savācām nopļauto zāli kapsētās, tagad tikai izpļaujam. Desmit dienas mēnesī (60 stundas) strādā arī četri GMI pabalsta saņēmēji. Arī cilvēki bija ieinteresēti pagastā pastrādāt un nopelnīt līdzekļus iztikai, jo laukos ar naudu ir grūti. Laukos raksturīga arī tāda parādība kā skaudība. Apbrīnoju mūsdienu cilvēku skaudību, ka viņi nevis sanāk kopā, lai darītu skaistas lietas, lai atbalstītu cits citu, bet priecājas, kad kādam kaut kas nesanāk, un *grauž* cits citu.

Vai pagastā ir apzinātas ēkas, kas krīzes situācijā varētu kalpot par patvertnēm?

– Apskatot vietas, kas kādreiz bija norādītas kā patvertnes, biju pārsteigts, jo neviena no tām vietām galīgi neatbilst patvertnei. Piemēram, polders Lekstē vai Skujetnieku līvānu tipa mājas pagrabs, lai arī māja sen jau kā nojaukta. Ja skatāmies reāli, arī daudzdzīvokļu māju pagrabi nav piemēroti patvertņu ierīkošanai, jo ir slapji, mitri. Arī skolā nav tāda pagraba, kur krīzes situācijā patverties. Ir tā, ka patvertne ir katra paša ziņā, jo patvertņu ierīkošanai ir daudz nosacījumu, un neviena no mūsu ēkām neatbilst šīm prasībām.

Vai lauku pagasti pamazām nekļūst par nomalēm, kur nenotiek attīstība?

– Joprojām esam ar īpašumiem turīgs pagasts, kaut arī manāmi paplucināts, ir mums meži, apaugumi. Laikā, kopš esam Balvu novada pašvaldībā, daudz no tā ir pārdots, turklāt par labām summām, bet ko esam no tā ieguvuši? Lazdukalns ar saviem īpašumiem varētu būt kā maza Šveice. Bieži vien īpašumus pārdod tad, kad cenas ir nokritušas. Cik tas ir saimnieciski un izdevīgi? Mēs, vietējie, citu acīs esam kā plebeji, lai arī labāk pārzinām gan īpašumus, gan vajadzības, bet mūsu viedoklis netiek prasīts, kas, uzskatu, ir nepareizi. Savulaik izskanēja doma, ka noteikti procenti no summas par pārdoto īpašumu atgriezīsies atpakaļ pagastā, par ko varētu skaisti sakopt daudz vietu, bet tie procenti pie mums nāk jau trīs gadus un tā arī nav atnākuši. Vēlētos, lai pagasta iedzīvotāji aktīvāk iesaistītos šajā jautājumā, jo daudzi par to nemaz nezina. Bieži dzirdu atrunu par pagastiem, – kāpēc tur kaut ko vajag, ja iedzīvotāju skaits paliekot mazāks?! Bet, mīļie draugi, paskatieties statistikas datus Balvu pilsētai – vai tur ir audzis iedzīvotāju skaits? Man šķiet, ka arī jūtami samazinājies. Šeit būtu jābūt pavisam citai pieejai, lai būtu labi gan novadam, gan arī tam pagastam, no kura teritorijas pārdod. Vēl varētu padiskutēt par lielajiem iepirkumiem, veikt padziļinātu analīzi, bet tas jau būs cits stāsts. Lai pagasts attīstītos, vajag ieguldīt līdzekļus, investēt naudu šeit, sakārtot vidi un infrastruktūru. Cilvēkiem taču patīk skaista, sakopta vide, varētu, piemēram, pie saietu nama uzbūvēt estrādi, lai vasarā ir vieta, kur pulcēties un apmeklēt pasākumus un stiprināt kopienu.

Brīvais laiks ir sportam, ģimenei un darbiem vecāku saimniecībā?

– Runājot par sportu, gribas teikt, ka skaistas kurpes vai apģērbus var nopirkt, bet uztrenētu ķermeni nē. Sports ir arī disciplīna, regularitāte, veselīgs uzturs un dzīvesveids. Kā radās interese par sportu? Skriet mani iedvesmoja sporta skolotājs Jānis Stērninieks, jo ritos viņš skrēja krosu, un es piebiedrojos. Atceros, ka turēju virs galvas diplomātu un skrēju viņam līdzi uz skolu. Otrs cilvēks, kurš radīja interesi par sportu, ir Andis Petuks, kurš arī vienu brīdi bija sporta skolotājs un mani maziņu, kad vēl mācījās 6.klasē, ņēma spēlēt komandā kopā

ar lielajiem spēlētājiem. Tā man bija ļoti liela motivācija darboties tālāk. Viņi iedeva man mīlestību pret sportu uz visu mūžu. Savos tūlīt jau 42 gados joprojām esmu saglabājis labu formu un varu spēlēt kopā ar 25-gadīgiem jauniešiem. Man ir svarīgi saglabāt sevi pēc iespējas ilgāk labā formā. Praktiski visu dzīvi sportoju, patīk būt kopā ar mazajiem sportot gribētājiem, īpaši priecē, kad redzu, kā viņiem *deg acis* uz to, ko dara. Prieks iet sporta zālē un uzspēlēt basketbolu kopā ar dēlu, paskriet. Divas reizes nedēļā vedu dēlu Kristapu trenēties spēlēt basketbolu uz Gulbeni, trīs vakarus viņš pavada Rugāju Sporta centrā. Brīvajos brīžos uzspēlējam ar dēlu *airsoft* spēli, kas mazliet līdzinās daudziem zināmajam paintbolam. Meita Viktorija trenējas vieglatlētikā Rugājos. Hobijs, kuram atliek maz laika, ir lietu meklēšana ar metāldetektoru, kas ir interesants, aizraujošs un azartisks pasākums. Daudz strādāju vecāku saimniecībā "Saiptnieki", īpaši vasarā, kad gatavojam sienu un zaļo masu gaļas šķirnes liellopiem. Praktiski atvaļinājumu vasarā pavado traktorā. "Saiptniekos", lai arī pašlaik neuzņemam apmeklētājus, joprojām ir sakopta teritorija, ir saglabāti senlietu muzeja eksponāti, mamma ņemas ar puķēm. Nav teikts, ka kādreiz muzejs neatsāks darboties, laiks rādīs.

Darba mīlestība Jums, šķiet, ir mantota no vecākiem?

– Vecāki ir daudz strādājuši. Neesam cēlušies no augstmaņiem, bet esam parasti darba cilvēki, kuriem rūp vide, kur dzīvojam. Vecmamma savulaik stāstīja, kā viņa ir smagi strādājusi dzīvē, piemēram, sovhoza laikā viena pati ar ķeru pa laipām stūmusi mēslus no fermas. Uzskatu, ka vajag novērtēt to, kā bija strādāt un cik veselības darbs prasīja agrāk un kā ir tagad. Sovhozos vīri remontēja smagās automašīnas ne reizi vien, guļot zemē uz sniega. No katra laika perioda varam paņemt to labāko, ne tikai slikto. Ar interesi esmu klausījies vecāku cilvēku stāstos par karu un dzīvi. Vecmamma, piemēram, stāstīja par bānīti, kas kursēja caur Lazdukalnu. Vecā dzelzceļa vieta joprojām ir redzama un diezgan labi izbraucama, būtu vērtīgi ieguldīt līdzekļus tā saglabāšanai arī nākamajām paaudzēm, ierīkot kādu tūrisma taku vai citu objektu.

Pagastā ir vairāki objekti, kas varētu interesēt tūristus?

– Protams, tikai jādodomā, kā tos saglabāt un darīt pieejamus interesentiem. Piemēram, braucot pa Silinieki-Skubinova ceļu, var aplūkot vietu, kur atrodas viduslaiku Skubinovas kapsēta, kas ir kultūrvēsturisks objekts, un derētu uzlikt kādu norobežojumu. Netālu no tās bijusi arī, piemēram, pienotava, senie kara kapi. Dabā liecību par to nav, tikai Latvijas Valsts mežu interaktīvajā kartē atzīmētas vietas, ko esmu apskatījis arī dabā. Mums novadā, var teikt, ir speciālists speciālista galā, bet par vēstures saglabāšanu maz domā, varētu taču sanākt kopā un izskatīt gan šos jautājumus, kas skar vēstures saglabāšanu nākamajām paaudzēm, gan citus. Man savulaik skolā patika vēsture, tāpēc, iespējams, ir svarīgs vecais dzelzceļš un citi objekti. Pagastā katru stūrīti zemes zinu no galvas, arī nianses, kas skar, piemēram, mežus, zinu, kur tuvākajā laikā griezis mežus, kurus ceļus izmantos balžu vedēji.

Kādi darbi plānoti tuvākā vai tālākā nākotnē?

– Ir, piemēram, sagatavots materiāls šūpoļu izgatavošanai, Lieldienās pie saietu nama tās būs jaunas un pašu gatavotas. Vajadzētu arī attiecīgas jaudas traktoru ar labu krūmu pļaujmašīnu. Jaunais traktors būtu paredzēts tikai darbam uz Rugāju apvienības ceļiem: pļaušanai, ja notiek grāvju rakšana – apauguma novešanai, sniega tīrīšanai un citiem ceļu

darbiem. Vecais traktors varētu palikt komunālajai saimniecībai. Apvienībā ir daudz ceļu, traktorists varētu gandrīz visu sezonu ar traktoru strādāt, bet jebkādam modelim, kas būtu funkcionējošs, ir pretestība. Rodas sajūta, ka mēs te visi esam muļķi un neko nemākam, prot tikai mūsu godātie speciālisti, kuri visu labi pārzina. Nopērciet normālas jaudas traktoru, ko var aprikt ar dažādiem agregātiem, jo četros pagastos ir pietiekami daudz ceļu un ielu, kur to izmantot! Strādājot ar savu tehniku, sanāk daudz lētāk, nekā pirkt pakalpojumu. Pagastā, piemēram, būtu vajadzīgs sniega pūtējs hokeja laukumam, trotuāram, skolas pagalmam, un tā ir normāla lieta, nevis kaut kas ekskluzīvs, bet vai tas kādam interesē, ir cits jautājums. "Nav naudas," ir populārākā atbilde, bet dažiem superprojektiem ar sešām nullēm, ir. Domāju, ka tas būtu diskutabls jautājums, ja veiktu padziļinātu analīzi šiem lielajiem projektiem, kāda ir to atdeve pret ieguldīto summu. Vēlētos, lai tie cilvēki, kas pieņem stratēģiskus lēmumus, mazliet iedziļinātos tajā visā, atbrauktu uz pagastu, aprunātos un uzklausītu mūsu redzējumu. Ir tādi īpašumi, kas tik tiešām mums nav vajadzīgi un būtu pārdodami, bet tas viss ir jāizrunā, kas, manā skatījumā, ir normāla pieeja. Komunikācija, kurā rēķinātos ar mūsu viedokli, radītu savstarpēju cieņu. Nebaidos teikt, ka ne visi speciālisti, kas strādā pašvaldībā, ir savā vietā. Nevienu personiski neapvainoju, bet izsaku savu viedokli par sistēmu kopumā. Vairāk jākomunicē un jābūt sapratnei, katras situācijas argumentētai un padziļinātai analīzei.

Ir plānoti vēl arī citi darbi, piemēram, paplašināt sporta laukumu, vasarā organizēsim jaudīgus 3 vai 4 smilšu volejbola turnīrus, būtu jāatjauno futbola laukuma segums. Iespējams, realizēsim ideju par hokeja laukuma izmantošanu gan ziemā, gan citos gadalaikos. Jābūt pagastā vietai, kur atnākt patrenēties, uzspēlēt bumbu. Esmu pārliecināts, ka ar sporta entuziastu atbalstu te izdosies radīt ko tādu, ka vēl pilsētnieki varēs pabrīnīties. Vēl pagasta diķis ir mūsu rūpju objekts. Kā redzu tālāk iztīrīšanu? Nolaižam ūdeni, vajadzīgs ekskavators un buldozers, tas neprasa miljonus, un tehnika nestrādās gadiem ilgi, maksimums nedēļu, provizoriski tas varētu izmaksāt aptuveni 25 tūkstošus eiro. Diķi ielaistu amūrus, lai neaizaug ar nezālēm. Pie diķa esam paši izgatavojuši un izvietojusi soliņus, vēl varētu izvietot laternas uz saules paneļiem, galdiņus, soliņus, ģērbtuvī, ja kāds vēlas peldēties, velosipēdu turētāju un tualeti, uzbūvēt smilti, un pagastā būtu par vienu sakoptu atpūtas vietu vairāk.

Ko varat teikt par pagastā esošo skolu?

– Skola ir pagasta nākotne un sirds. Ļoti vēlētos, lai pagasta iedzīvotāji vestu bērņus uz sava pagasta skolu, jo tas ir ieguldījums, lai skola pastāvētu. Jācinās par savu pagastu un savu skolu. Pirmsskolas vecuma bērņi vecāki, iespējams, pat nezina, ka mazajiem skolā ir gultiņas, kur gulēt. Pats esmu beidzis Eglaines pamatskolu, mani bērņi šeit mācās. Ēka ir renovēta, silta, strādā labi un darbīgi pedagogi, atsaucīgi darbinieki. Kādi mums ir sirsniņi un skaisti izlaidumi, ar kādu mīlestību tie notiek! Esmu daudz kur braucis un redzējis, bet tik ģimniska atmosfēra ir reti kurā skolā. Vajag visiem sadarboties, komunicēt, nākt kopā ar idejām, nevis citam citu nomelnot! Tikai komunicējot un diskutējot var rast risinājumu. Skolu, piemēram, varam atbalstīt ar malku, lai nav jāieperk, bet mūsu kompetentajiem pārstāvjiem, kas sēž kabinetos, šķiet, vajag visu izpārdot, lai nekā nepaliek pāri. Bet varbūt tomēr mēs varam iedziļināties katrā situācijā atsevišķi? Jā, mēs būtu spējīgi *stutēt* skolu ar malku, ir daudz veidu, kā palīdzēt, bet vai kādam tas interesē?!

Sadarbībā ir spēks. Aizvadītajā sestdienā Lazdukalnā pie saietu nama klātesošie kopā ar atraktīvo Grinču, nopietno Laimes lāci un 15 omulīgiem Ziemassvētku veciņiem, kuri pārstāvēja dažādas iestādes un organizācijas, iededza krāšņo eglīti. No Lazdukalna pagasta pakalpojumu centra Ziemassvētku veciņa tēlā bija iejuties Intars Stablenieks. Eglīte iedegās tikai pēc tam, kad klātesošie sādēvās rokās, kas simboliski atgādināja par sadarbības un draudzības nozīmi kopīgu mērķu un darbu īstenošanā.

Kā veicināt pierobežā dzīvojošo Latvijas iedzīvotāju psiholoģisko noturību pret Krievijas dezinformāciju, kā arī atgādināt, ka valsts aizsardzība nav tukši vārdi? Kā to izdarīt? Vislabākais arguments ir piemērs, ka mēs esam un arī varam kļūt par savas dzimtenes sargiem. 16 publikācijās uzsversim informatīvās telpas

drošību, kā arī atgādināsim, ka ikviens ir lidzatlīdzīgs savas valsts attīstībā un aizsardzībā, lai nekādi svešzemju kungi nespētu diktēt savus noteikumus, tos nereti paslēpjot zem skaistiem vārdiem un lozungiem, viltus vēstījumiem. Mēs esam kopīgs spēks, kas veido un nosaka mūsu valsts drošību.

Karš ukraiņu acīm

Ilgais ceļš uz mājām...

19.novembrī apritēja 1000 dienas kopš Krievijas pilna mēroga militārā iebrukuma Ukrainā 2022.gada 24.februārī. Šķiet, neviens cits šajā pasaulē tik ļoti nenovērtē savas dzimtas mājas, kā tie, kuriem smagu sirdi nācies tās pamest. Un šādu cilvēku ir tūkstošiem. Dienu no dienas viņi lūdzas, tic, cer un gaida. Viņu dzīve ir kā šūpoles – vienu dienu lejā, otru – augšā. Ukrainiete JEJENA HMEĻEVSKAJA no Mariupoles Latvijā ieradās 2022.gada pavasarī, bet šī gada vasaras izskaņā viņa cerību un apņēmības pilna devās atpakaļ uz mājām. Diemžēl tajās tā arī nonēca...

Stāsts, kā Jejena ar savu 16-gadīgo dēlu Borisu no Mariupoles nokļuva Latvijā, ir līdzīgs daudziem citiem ukraiņu stāstiem un ne mazāk smags. Bet atskaites punkts, protams, datējams ar 2022.gada 24.februārī, pēc kura dzīve sadalījās divās daļās – pirms un pēc. Jejena vēl šodien atminas to datumu. Bija parasta darba diena. Viņa strādāja komunālās saimniecības uzņēmumā, bet todien bija jāierodas slimnīcā uz vispārējo medicīnisko apskati. Jau pulksten 7 no rīta Jejena bija tur – cilvēku daudz, medicīniskais personāls panikā skrāida, bet slimnīca slēgta. Protams, bija neizpratne par to, kas notiek. Jejenai izdevās noķert kādu slimnīcas darbinieci, kura paskaidroja, ka Ukrainā izsludināta karadarbība un slimnīca jāslēdz. Un tad jau viens pēc otra sāka atskanēt telefonzvani. "Piezvanīja mans draugs un pastāstīja, ka sācies karš, tad dēls, kurš paziņoja, ka klasesbiedrene ar ģimeni izbrauc no valsts. Ap pulksten 10 no rīta kaut kur ļoti tālu jau bija dzirdami sprādzieni un apšaudes," tās dienas notikumus atminas ukraiņu sieviete. Tajā brīdī šķita, ka nedaudz jānoga, nešķita tik traki, ka jāskrien uz dzīvokli pēc mantām un jāpamet valsts. Tobrīd neviens pat nespēja iedomāties, ka milzīgā, attīstītā rūpnieciskā pilsēta, kas pēc apmēriem pielīdzināma Rīgai, ar lieliem 9-stāvu māju kvartāliem jau pēc pāris mēnešiem pārvērtīsies drupās. Ukraiņu sieviete atzīst, – bija cerība, ka abas puses spēs par kaut ko vienoties, taču tādu vērienu karam, protams, negaidīja neviens.

Pirmās šausmas piedzīvoja pēc Lieldienām

Apdzīvotajā rajonā, kurā mīta Jejena ar dēlu, kara šausmas sākās pēc Lieldienām, kaut gan pilsētas centrs un nomales bija ļoti cietušas jau kara pirmajās nedēļās. Tikai tobrīd to neviens nezināja, jo nebija nekādas iespējas sazināties – visi dzīvoja bez sakariem, nestrādāja arī veikali. Tikai vēlāk ukraiņu sieviete uzzināja, ka 25. un 26.februārī no Mariupoles kursēja divi vilcieni ar pāris vagoniem, ar kuriem cilvēkiem bija iespēja izbraukt no pilsētas. "Vietējā vara Mariupoli pameta nedēļas laikā, mēs palikām katrs par sevi. 8.martā vairs nebija ne gaismas, ne ūdens," stāsta sieviete. Tas bija brīdis, kad pilsētā sākās masveida izlaušanās. "Karavīriem bija nepieciešams aprīkojums, bet pilsēta bija ielenkta, tādēļ viņi uzlauza veikalus un meklēja pārtiku, silto apģērbu. Un, ja reiz veikali vajā, protams, uz tiem gāja arī vietējie iedzīvotāji, jo visi saprata, ka pilsēta ir blokādē un neviens neko nepiegādās. Sākās masveida marodierisms. Var teikt, ka nedēļas laikā izdemolēja un iznesa visu, ko vien varēja. Sākumā, protams, ņēma pārtiku, pēc tam visu pārējo," atminas Jejena. Drīz vien pienāca laiks, kad par maizi varēja tikai sapņot un nācās izdzīvot ar to, kas katram bija mājās. Ja sākumā cilvēki nespēja aiziet uz karavīru uzlauztajiem veikaliem, tā teikt, uz *izpārdošanu*, tad atlika izdzīvot ar to, kas ir. Jejena atzīst, ka bez ūdens un maizes bija ļoti grūti.

Nosirmoja pat takšu meitenīte

Parasti martā Ukrainā mēdz būt diezgan silts, bet te pēkšņi uznāca liels aukstuma vilnis, – tas visiem bija ļoti smags laiks, jo daudzdzīvokļu mājās sen vairs nebija ne ūdens, ne elektrības, ne apkures. Tobrīd Jejenas ģimeni glāba radnieki, kuri netālu dzīvoja privātmājā. "Savulaik onkulis uzmeistarēja apkures katlu, kas apkurināms gan ar gāzi, gan ar malku. Tas mūs glāba, jo gāzes, ar ko kurināt, nebija," teic

sieviete. Netālu no viņas daudzdzīvokļu mājas bija milzīgs parks, bet parkā – avots, uz kuru visi gāja pēc ūdens. Jejena atzīst, – iziet uz ielas katru reizi bija liels izaicinājums, jo daži vairs neatgriezās. Vienā rītā ap pulksten 6, kā ierasts, viņa ar suni izgāja pastaigā, kad pēkšņi sākās apšaušana. No skaļajiem šāvieniem suns un saimniece metās bēgt. "Šķita, ka nekad dzīvē tik ātri nebiju skrējusi. Bija bail, ka Roza nobīsies un aizmuks kaut kur projām, bet viņa, paldies Dievam, atskrēja uz mājām. Nākamajā rītā pamanīju, ka mana takšu meitenīte nosirmojusi... Pilsētā klaiņoja ļoti daudz pamestu, badā mirstošu mājdzīvnieku. Uz viņiem skatoties, bija grūti valdīt asaras un sirds sažņaudzās," stāsta sieviete.

Saprata, ka kopā labāk

Arī cilvēku attieksme bija dažāda. Bija tādi, kuri jau no pirmās kara dienas dzīvoja paši par sevi, un tādi, kuri palīdzēja viens otram, cik spēja. Jejena dzīvoja savā dzīvoklī, bet dēlu iekārtoja pie radiem privātmājā – viņai bija jāpārvietojas no vienām mājām uz otrām. "Kad jāiet kājām un apkārt sprāgst lādiņi, katrs metrs šķita kā mūžība. Cilvēki centās atrast piemērotu laiku, lai paspētu iziet uz ielas. Vienu dienu sāka šaut pulksten 5 rītā, citu – 6, dažreiz arī vēlāk. Bija dienas, kad rīts it kā kluss, šķita, – nu varēs iet, bet tiklīdz pārsper kāju pāri sliekšnim, tā šauj. Tas bija briesmīgi," atminas sieviete. Bija arī brīži, kad no dzīvokļiem nācās pārvākties uz pagrabu, kur cilvēki dzīvoja un gatavoja ēst. "Sākumā, protams, visi mēģināja izdzīvot katrs par sevi, bet tad saprata, ka kopā tomēr labāk. Kūrām ugunsgrūtu un gatavojām. Mums bija viens vīrietis gados, kurš uzņēmās organizatora lomu. Vienam bija jāsadala zari, citam – ūdens, pārējie darīja ko citu. Daudzu māju pagrabos cilvēki dzīvoja ļoti draudzīgi. Bija sievietes arī ar zīdaiņiem uz rokām. Paveicās, ka privātmāju rajonā vienai sievietei bija kaza, kuras pienu deva jaunajām māmiņām. Zinu, ka tuvējā piepilsētas ciemā bija trīs grūtnieces, kuras visas piedzemdēja mājās. Pēc tam viņas ar bērniņiem izveda no Mariupoles," atminas Jejena. Taču ir arī daudz cilvēkstāstu ar ne tik labām beigām. Cilvēki mira, un viņus nācās glabāt turpat daudzdzīvokļu māju pagalmos. Daudzi organizējās automašīnu kolonnās un mēģināja izbraukt. Kādam tas izdevās, kādam – nē.

Ja vajag, var iemācīties visu

Bija skaidrs, ka tādos apstākļos izdzīvot būs grūti. Tiklīdz parādījās pirmie sakari, Jejenai sazvanija viņas draugi, kuri pārliecināja, ka atradīs brīvprātīgos un palīdzēs nokļūt Latvijā. Viena no retajām vietām, kur sievieti piekrita uzņemt ar suni, bija Balvu novada Medņevas pagasts, kurā viņa ar dēlu un takšu meitenīti Rozu nodzīvoja vairāk nekā divus gadus. Sākums, protams, bija grūts, bet pamazām nācās pierast gan pie iepriekš neredzētās apaļās malkas krāsns, kas izskatījās pēc ūdens tvertnes, gan pie apkārtnes un cilvēkiem. Taču Jejena bija apņēmības pilna – viņa atrada darbu zviedru šūšanas uzņēmumā Viļakā. Tas nekas, ka līdz tam brīdim sievietes vienīgais priekšstats par šūšanu cehā bija skolas laikā ieraudzītā šujmašīna. Viņa strādāja ar pārliecību, – ja vajag, var iemācīties visu. Dzīve nosacīti sakārtojās arī Jejenas tobrīd 14 gadus jaunajam dēlam Borisam, kurš sāka skolas gaitas Viduču pamatskolas 9.klasē un paralēli – arī Mariupoles licejā, kur mācības notika attālināti. Jejena pamazām sāka aprast ar dzīvi citā zemē, taču vairāk nekā divu gadu laikā nācās piedzīvot arī ne tik patīkamas pārmaiņas. Šūšanas cehu Viļakā aizslēdza, vēlāk – arī skolu Vidučos, kurā mācījās Boriss. "Latvijā mani viss apmierināja – daba, laikapstākļi, darbs un cilvēki, kas apkārt. Jā, Viļakā slēdza šūšanas cehu, bet es atradu darbu šuvēju cehā Balvos. Problēmas radās ar dzīvesvietu. Saņemot minimālo algu, mums ar dēlu izdzīvot, samaksāt par īri un komunālajiem maksājumiem nebija iespējams. Tāpēc vasarā ar Borju pieņēmām svarīgu lēmumu – atgriezties mājās Mariupolē," stāsta sieviete.

Negaidīts šoks – deportācija

Ceļš uz mājām bija sarežģīts: sākumā uz Baltkrieviju, tad no Minskas uz Šeremetjevas lidostu Maskavā, kur galvenais

Foto - no personīgā arhīva

Kopā ar savu mīluli Rozu. Vēl vasaras beigās Jejena pat iedomāties nevarēja, ka viņas dzīve atkal sagriezīsies kājām gaisā un viens trieciens sekos nākamajam. Sapnis par nokļūšanu mājās Mariupolē izplēnēja Šeremetjevas lidostā Maskavā, vēl pēc laika šokēja ziņa par ģimenes četrkājainā drauga – takšu meitenītes Rozas – nāvi... Tagad Jejena ar dēlu atkal sāk jaunu dzīvi – nu jau Somijā.

uzdevums bija iziet cauri kontrolei, kas saucas filtrācija. Pēc nostāstiem Jejena jau tika dzirdējusi, ka pēdējā laikā tikai dažiem laimīgajiem paveicies to iziet. No pulksten 10 rītā līdz pat pulksten 15 pēcpusdienā viņa ar Borisu un suni Rozu pavadīja filtrācijas punktā, kur vairāku stundu garumā notika iztaujāšana. Verdikts bija šokējošs. "Mūsu pasēs iespieda zīmogu, ka līdz militārās operācijas beigām (tā Krievijā sauc karu) mums ieceļošana Krievijas teritorijā aizliegta. Vārdu sakot, mani ar dēlu un suni deportēja atpakaļ uz Baltkrieviju. Kā pamatojums izskanēja standarta frāze, ka mēs radām drošības draudus Krievijai. Ņemot vērā, ka esmu apolītiska, politiskās debatēs un sarunās neiesaistos, nekādās grupās neesmu, tas šķita smieklīgs arguments, bet ar to pietika. Godīgi sakot, nebiju gatava, ka mūs neizlaidīs, jo nekāda plāna B nebija. Tas bija milzīgs šoks," atzīst Jejena. Viņa dzirdējusi, ka pēdējā laikā uz Ukrainu nevar tikt pat tie cilvēki, kuriem ir Krievijas pases. Iemesli dažādi. Tajā dienā filtrācijas punktam cauri neizgāja arī pusmūža sieviete ap gadiem 70, kura precējusies ar maskavieti un jau daudzus gadus dzīvo Maskavā. Viņai bija Ukrainas pilsonība, bet uzturēšanās atļauja Krievijā. Tā kā Harkiva ir sabombardēta, sieviete brauca uz mamma dzīvokli, lai no tā paņemtu vismaz kaut kādas piemiņas lietas. Un arī viņu nepalaida.

No trīs variantiem izvēlējās Somiju

Lieki teikt, ka iestājās šoks un apjukums. Jejena nesaprata, ko darīt tālāk, jo ģimenes plāns nebija palikt Eiropā, bet doties uz mājām. Viņus deportēja atpakaļ uz Minsku, kur lidostā pārlaida pirmo nakti. No rīta Jejena sāka zvanīt visiem, kurus varēja sazināt, prasīja palīdzību, atbalstu un padomu. Tobrīd viņa bija panikā, bet, esot tādā emocionālā stāvoklī, pašai pieņemt saprātīgu lēmumu bija sarežģīti. "Radnieki, draugi un klasesbiedri katrs kaut ko ieteica. Un tad es atcerējos par brīvprātīgo organizāciju, kuri mūs izveda no Mariupoles. Bijām vairāki cilvēki, kuri deportēti un nezināja, ko darīt. Vienojāmies, ka dosimies uz Poliju, kur man tagad dzīvo

radnieki, jo divas diennaktis sēdēt lidostā Minskā nešķita īpaši laba ideja – gribējās kaut kur atlaisties un atpūsties,” atminas sieviete. Rozas dēļ nebija iespējams paņemt numuriņu ne viesnīcā, ne hostelī – visur atteica, jo nevēlējās ielaist suni. Jau ceļā uz Poliju Jeļena sazinājās ar brīvprātīgās organizācijas pārstāvi, kurai izstāstīja savu situāciju. Bet Varšavā ar viņu sazvānījās brīvprātīgā Nataša, kura piedāvāja trīs variantus, kas situācijā, kad sieviete bija palikusi bez naudas un vēl ar suni, viņai būtu piemēroti. “Vācija, Norvēģija un Somija bija gatavas mūs uzņemt. Kamēr sēdējām un gaidījām, kad uz Varšavu atbrauks tuvinieki, ar dēlu domājām, uz kuriem doties. Pats piemērotākais variants šķita Somija, kur ir vislojālākā adaptācijas programma,” atzīst Jeļena.

Atkal sāk visu no jauna

Tiklīdz lēmums bija pieņemts, varēja doties ceļā. Pēc divām nedēļām Somijas bēgļu nometnē, kas bija komfortabla viesnīca ar numuriņiem, notika sadale. Jeļenu ar Borisu aizveda uz Somijas iekšieni – pilsētu Kajāni, kur atrodas bēgļu centrs. Tagad viņu dzīvesvieta ir liels trīsistabu dzīvoklis, kurā mitinās vēl viena ģimene – mamma ar bērniem. “Istabu mums visiem pietiek, dzīvojam draudzīgi un satīcīgi, viss ir kārtībā. Darba gan pagaidām nav. Kad atbraucu uz Latviju, uzreiz metos meklēt darbu, un tā bija kļūda. Vajadzēja iet valodas kursus un pirmos 3-4 mēnešus veltīt valodas apguvei. Tāpēc tagad nolēmu, ka vispirms sākšu ar to un pēc tam arī darbu vieglāk būs atrast,” ir pārliecināta Jeļena. Dēlam Borisam piedāvāja

Somijā iekārtoties skolā un iziet adaptāciju, bet viņš tomēr noskaņots atgriezties Ukrainā. “Borjam tagad 16 gadi, pēdējais gads skolā, kurā viņš turpina mācīties *onlain* režīmā. Mūsu dzīvoklī Mariupolē tagad dzīvo un to pieskata vīramāte, kurai sabombardēja māju. Viņa stāsta, ka tur tagad atjauno daudzdzīvokļu mājas un viss ir daudz maz mierīgi. Bet vienalga, kamēr turpināsies karš, mums nebūs iespējas atgriezties...,” nopūšoties secina sieviete.

Roza savējos nesagaidīja...

Ierodoties Somijā, brīvprātīgie Jeļenai jautāja, kur tad palikusi smukā takšu meitenīte. Viņa teic, – divas nedēļas, kas tika pavadītas neziņā, trauksmē, pārbraucienos ar nakšņošanu lidostās un stacijās, bija pamatīgs stress ne tikai pašiem, bet arī taksītei Rozai. Sieviete stāsta, ka viņai bija bail ar Rozu doties uz Somiju, jo arī iepriekš tika solīts, ka problēmas ar dzīvnieku neradīsies ne Latvijā, ne Polijā. Taču viss tik vienkārši nemaz nebija. Jeļena vairs nevēlējās mocīt sunīti un sarunāja, ka divas nedēļas vai mēnesi Roza pavadīs iepriekšējā dzīvesvietā Latvijā, Medņevas pagastā, pie bijušā pagasta priekšsēdētāja Jura un Marutas Prancāniem. “Nolēmu, ka atbraukšu uz Somiju, apskatīšos apstākļus, iekārtošos mūsu pilsētā Kajāni un braukšu pēc Rozas. Ne kaimiņi, ne kāds cits neiebilda, ka viņiem piebiedrosies takšu meitenīte. Biju priedzīga. 18.septembrī ieradāmie Somijā, pēc divām nedēļām sagaidīju pirmo pabalstu, jo uzreiz nebija naudas, lai brauktu pēc Rozas. Svētdien bija paredzēts braukt, bet piektdien

piezvanīja Juris un paziņoja, ka Roza nomirusi... Tas mums bija ļoti liels trieciens, tik liels, ka vēl tagad grūti runāt. Jā, viņa jau bija gados, bet vēl ne tik lielā vecumā. Acīmredzot stress no tā, ka mēs viņu atstājām, darīja savu, kaut gan ar Juri un Marutu Rozai bija ļoti laba satikšana. Un tā mana Roza palika Latvijā... uz visiem laikiem,” valdot acīs sariesušās asaras, teic Jeļena.

Trauma palikusi

Tāpat kā tūkstošiem citu ukraiņu, kas bija spiesti meklēt mājvietu citās valstīs, arī Jeļenai ar dēlu ir tikai viens sapnis – atgriezties mājās. Viņa uzsver, ka skaidri skatās uz lietām un saprot, ka tik ātri viss nebeigsies, jo patiesībā šis konflikts sākās jau 2014.gadā, bet tam joprojām nav ne gala, ne malas. Visvairāk Jeļenai pietrūkst saules un siltuma, un, protams, mīļo māju. Mariupolē viņai palicis daudz radnieku, Sumos, kur tagad ļoti smagi klājas, dzīvo māsa, kurai pieci bērni. Viņi mitinās lauku apkaimē un no mājām projām doties negrāsās.

Kajāni apkārtne, kur šobrīd dzīvo Jeļena, netālu no pilsētas atrodas viena no lielākajām NATO bāzēm. Viņa stāsta, ka ikdienā uz ielas bieži mana daudz karavīru, lido lidmašīnas un helikopteri, reizēm brauc kara tehnika. “Katru tādu reizi satrūkstos un saspringstu, galvā iezogas sliktas domas, kaut gan saprotu, ka debesis ir mierīgas. Bet vienalga... Trauma palikusi. Jau divi gadi, kopš neesmu mājās, rit trešais. Protams, ļoti skumstu un katru dienu sapņoju par brīdi, kad atgriezīsimies. Tā ir mana kvēlākā vēlēšanās,” atzīst Jeļena.

Kā jums visvairāk pietrūkst, esot projām no mājām?

OLGA SOKOLOVSKA no Harkivas: – Latvijā dzīvojam jau divus gadus un piecus mēnešus, kaut gan sākumā domājām, ka atbrauksim uz mēnesi, viss beigsies un atgriezīsimies mājās. Joprojām attālināti strādāju par angļu valodas skolotāju ukraiņu bērniem, vīram ir darbs citā pilsētā, meita jau mācās Balvu sākumskolas 4.klasē. Esmu ļoti pateicīga skolas direktorei, skolotājiem, klases audzinātājam Sandrai – tie ir brīnišķīgi cilvēki, kuri ļoti daudz laika velta ukraiņu bērniem. Ļoti pārdzīvoju, kā meitu kolektīvā uzņems pārējie bērni, bet viss ir ļoti labi. Lai cik grūti arī nebūtu, jo mājās viņa vēl mācās *onlain* režīmā ukraiņu skolā, Poļa uz savu Latvijas skolu dodas ar prieku. Viņa daudz stāsta par klasesbiedriem, skolotāji daudz strādā, lai meita apgūtu latviešu valodu. Rudenī ukraiņu un latviešu bērniem bija nometne, kurā mēs vairāk iepazīnām Latvijas kultūru, savukārt latviešu bērni – mūsējo. Paldies skolotājiem, kuri saprot, ka mūsu bērni nav parasti bērni, kuri atbraukuši no citas valsts. Tie ir bērni, kuru acis redzējuši karu, un tas ir ļoti briesmīgi. Kuram toreiz bija 5 gadi, kuram – 6. Mūsu meitai Poļai brīdī, kad sākās karš, bija 7 gadi, un viņa visu atceras. Tāpēc esmu ļoti pateicīga, ka pret ukraiņu bērniem attiecas ar sapratni un ļoti palīdz. Latvija ir arī viena no nedaudzajām valstīm, kas piedāvā bezmaksas *onlain* valodas kursus. Un es teikšu, ka jums ir ļoti skaista valoda. Ir tik patīkami, ka veikalā, runājot latviski, jau varu nopirkt gan apģērbu, gan produktus, pat varu aiziet uz banku un latviešu valodā aizpildīt anketu. Ja runājam par ēdienu, Latvijā tas ir mazliet citādāks, bet tāpat ir iespēja nopirkt produktus un sagatavot to, ko bijām pieraduši gatavot mājās Ukrainā.

Kā mums visvairāk pietrūkst? Man neprātīgi gribas ieraudzīt savus vecākus! Mana māsa dzīvo Kijivā, bet vecāki – Harkivas apgabalā, kur šobrīd ir ļoti bīstami. Mums Ukrainā bija draugi, radi, kolēģi, sava dzīvesvieta, bet vienā brīdī to visu pazaudējām... Un tad bija jāmācās dzīvot no jauna. Esot Ukrainā, katru mēnesi vairākas reizes braucām pie vecākiem. Bet nu jau pagājuši divi ar pusi gadi... Neprātīgi skumstu pēc viņiem. Balvi ir ļoti maziņa, mierīga pilsēta, bet pats galvenais, ka te ir mierīgas debesis. Kad lido lidmašīnas, vairs nebaudāmie, un nav vairs arī jāsatrūkstas pie katra salūta šāviena. Pats galvenais, ka te ir mierīgi. Neviens nekad mūs nav abižojis, cilvēki vienmēr ir atsaucīgi. Ja ko pajautājam, maksimāli izdarīs visu, lai palīdzētu. Un mēs atdarām ar to pašu. Arī esot Balvos mēs, ukraiņi, turamies kopā, komunicējam un pārdzīvojam par tiem, kuri palika Ukrainā. Katru dienu ceram, ka karš vairs turpināsies un viss drīz beigsies.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

NATĀLIJA ČEMERIS no Hersonas: – Vispirms gribu teikt paldies Latvijas valstij par uzņemšanu un visu, kas mūsu labā darīts. Bet, ja runājam par to, kā trūkst, tad, protams, savu vistuvāko cilvēku un kopā būšanas. Katru gadu pareizticīgo Ziemassvētkos vai citos svētkos mums bija tradīcija ar ģimenēm braukt pie vecākiem. Virs audzis četru bērnu ģimenē, kur brāļiem un māsām jau ir bērni, man pašai ir brālis, un arī viņam jau ģimene. Kad sanākam visi kopā, mūsu ir ļoti daudz. Tā atmosfēra, ģimenes tradīcijas – dzimšanas dienas, valsts svētku dienas – ir kaut kas tāds, ko vārdos neaprunā. It kā mazas tradīcijas, bet tik ļoti pietrūkst.

Ja runājam par ēdienu, tad mums ļoti pietrūkst izslavēto garšīgo Hersonas arbūzu, arī speķa un zivju, kuru pie jums nav. It kā sīkumi, bet tāpat pietrūkst. Latvijā mums ir jumts virs galvas, esam paēduši, apģērbušies, un tas ir galvenais. Dzīvojam, bet vairs nav mazo dzīves prieciņu, kā iepriekš, kad visi bijām kopā. Šo divu gadu laikā vienu reizi esmu bijusi Kijivā, jo vajadzēja sakārtot dokumentus. Tur satikos ar saviem vecākiem. Tas bija tāds laimes pilns mirklis! Bet ar vīra vecākiem neesam redzējušies jau gandrīz trīs gadus... Ukrainā palika vecmamma un vectēvs, kuri jau gados, skumstam pēc viņiem, – arī viņi pārdzīvo, jo saprot, ka varam vairs arī nesatīties... Bet visvairāk, protams, mums gribas uz mājām. Daudzi prāto, kad tas viss beigsies. Ja jāsaka godīgi, visi gaidām rezultātu pēc Amerikas prezidenta vēlēšanām. Tagad vismaz kaut kāda cerība ir, ka kaut kas notiks. Pēdējos gadus Jaunajā gadā iedomājos vienu un to pašu vēlēšanos. Jūs jau laikam nojaušat, kādu... Bieži vien pie sevis nodomāju, – kas to būtu zinājis, ka mūsu dzīve tā iegrozīsies. Tā sanāca, ka trešo bērniņu dzemdēju Latvijā, Balvos, – mūsu meitiņai decembrī jau būs gadiņš. Gads pagājis, situācija ar karu nav mainījusies, un mēs saprotam, ka meitiņa tomēr jākrīsta. Paldies Dievam, šeit esam iepazīnušies ar citiem ukraiņiem, līdz ar to mazulītei būs arī krustvecāki. Un es saprotu, ka dzīve tomēr dalās pirms un pēc... Bet cerība atgriezties mājās joprojām ir dzīva...

NAGIJA no Harkivas apgabala Cirkuniem: – Kā mums trūkst? Trūkst dzimtenes, savu māju, draugu, jo Ukrainas bēgļu mitnē Tilžā esam palikuši tikai divatā ar vīru. Bet visvairāk par visu, protams, dzimtenes. Mūsu radi joprojām dzīvo Sumskas un Harkivas apkaimē, nav aizbraukuši. Smagi viņiem tur klājas, tā ir piefrontes līnija, tā teikt, karstie punkti, kuros ir gan uzlidojumi, gan viss pārējais. Vai var pierast pie kara? Nē! Kā var pierast pie nāves? Kā var pierast aiziet gulēt apģērbtam vai sēdēt uz somām, jo, nedod Dievs, jādodas projām, lai nenokļūtu okupācijā. Atrodoties kaut kur tālu, skatoties TV, var pierast, ka Sirijā turpinās uzlidojumi. Nu jā, bombardē, un tas ir slikti. Bet tas taču ne pie mums. Man gandrīz katru sekundi acu priekšā stāv mūsu mājas, par kurām jau nedēļu nav nekādu ziņu, jo sakaru nav. Skumstu pēc

savas siltumnīcas, vīnogulājiem un zemes. Tas viss bija. Tā bija mūsu dzīve. Vasarā skatāmies Tilžā pa logu, cilvēkiem sastrādātas siltumnīcas, bet acu priekšā ataut atmiņas par savējo. It kā šķiet, – kas tad tur – siltumnīca, sīkums. Bet no tādiem sīkumiem sastāvēja mūsu dzīve. Mūsu lielākais sapnis, protams, nokļūt dzimtenē – par to nav runas. Sapņos bieži redzu mūsu ielu un kaimiņus, – tas visu laiku ir galvā, un tās domas jau nekur nepazūd. Jaunajiem varbūt ir vieglāk, viņi ātrāk integrējas un pierod, viņiem ir darbs, bet mēs ar vīru te esam divatā, lāgā nav kur aiziet vai aizbraukt. Šeit katra diena šķiet kā gads, bet nakts – kā simtgade. Latvijā esam kopš 2022.gada maija, jau trešais gads. Tomēr, lai cik labi te arī nebūtu, katru minūti gribas mājās... Savās mājās.

Fotoreportāža

Viļakas jaunieši gatavojas Ziemassvētkiem

Irēna Tušinska

Tuvojoties Pirmajai adventei, Viļakas Jauniešu mājā valdīja darbīga svētku gaidīšanas noskaņa. Notika vairākas aktivitātes, kurās bērni kopā ar Eiropas brīvprātīgajiem un vietējiem jauniešiem darināja Adventes vainagus un sarūpēja pašu darinātas Ziemassvētku dāvanas aprūpes iestāžu iemītniekiem.

Viļakas jauniešu mājas vadītāja Žaklīna Orlovska un viņas jaunā palīdzēja Sendija Zaremba ir gandarītas, ka pirmssvētku aktivitātes bijušas kupli apmeklētas. "Viļakas jauniešu māja vienmēr priecājas par jaunām *sejām*, tāpēc aicinām nekautrēties un pievienoties mūsu aktivitātēm arī turpmāk. Gaidām ikvienu, neatkarīgi no vecuma vai pieredzes!" aicina jaunatnes darbinieces.

Foto - no personīgā arhīva

Priecājas par darba rezultātu. 26.novembrī ikvienam bija iespēja izveidot savu unikālo Adventes vainadziņu, izmantojot dažādus dabas materiālus, dekorus un, protams, radošu izdomu. Radošā darbnīca pulcēja jauniešus, kuri vēlējās radīt skaistu svētku atmosfēru savās mājās. Savu artavu sniedza arī brīvprātīgā darba veicēji no Vācijas. Rezultātā tapa daudzveidīgi un krāšņi Adventes vainagi, kas, svētkus gaidot, priecēs gan pašus dalībniekus, gan viņu mājiniekus. Arī ES brīvprātīgā Johanna (no labās) no Vācijas ar degsmi iesaistījās Adventes vainagu izgatavošanā, priecājoties, ka Ziemassvētkus viņai būs izdevība pavadīt kopā ar saviem tuviniekiem Vācijā.

Foto - no personīgā arhīva

Darinātas, ieguldot sirds siltumu un izdomu. Drīz jauno viļacēnu apgleznotās sveces aizceļos pie sociālo aprūpes centru iemītniekiem, atgādinot, ka viņi nav aizmirsti, un dāvājot mazliet sirds siltuma no katra radošās darbnīcas dalībnieka.

Foto - no personīgā arhīva

Gaišumam un priekam. Ž.Orlovska atklāj, ka tumšajā gada laikā bija norūpējies par jauniešu mājas apmeklētāju drošību, jo ceļš līdz tūrienei nav apgaismots: "Lai gan vienmēr atgādinu bērniem par atstarotājiem un esmu viņiem izsniegusi arī atstarojošās vestes, radās doma pie centra sarūpēt kādu sirdssiltu gaišmiņu." Tā kā kopš vasaras aktivitātēm jauniešu mājai bija iekrāta neliela ziedojumu summa, to izmantoja, lai iegādātos Ziemassvētku zvaigznes, ko iekārt logos, kā arī citus dekorus. Uzzinājusi, ka kādreizējā jauniešu centra Adventes vainaga pamatne ir saglabāta un pieejama noliktavā, sestdienā pirms Pirmās adventes Žaklīna ar savas ģimenes palīdzību, kopā ar Aigu Smuškovu un viņas meitu, izmantojot veco pamatni un elektriskās sveces, uzmeistarēja glītu vainagu, kas turpmāk apgaismos jauniešu mājas pagalmu.

Foto - no personīgā arhīva

Darina Ziemassvētku dāvanas. Aizvadītās nedēļas nogalē aktīvākie Viļakas Jauniešu mājas jaunieši izgatavoja dāvanas aprūpes centrā dzīvojošajiem – pašu apgleznotas sveces, kas darinātas ar rūpību un centību un atspoguļo katra dalībnieka radošumu un unikālo pieeju. "Šādas dienas pierāda, cik vērtīga ir kopā būšana, savstarpēja mācīšanās un dalīšanās pieredzē," atgādinā Viļakas jauniešu mājas vadītāja Žaklīna Orlovska.

Foto - no personīgā arhīva

Vai sarežģītāk nekā šaha spēle? 29.novembrī Viļakas jauniešu mājā valdīja radoša un izzinoša atmosfēra. Dienas pirmo daļu bērni veltīja šaha nodarbībai, kuru vadīja Nikolajs – Eiropas brīvprātīgais no Vācijas. Tās laikā vietējie jaunieši ar aizrautību apguva šaha spēles stratēģijas, attīstīja loģisko domāšanu un veidoja jaunus draudzības kontaktus, savstarpēji sazinoties angļu valodā. Nikolajs, vērojot, kā tiek izgatavots Adventes vainags, sprieda, ka tas nav tik vienkārši, jo nepieciešama zināma roku veiklība un arī zināšanas.

Kā strādā dzimtenes sargi?

Kā veicināt pierobežā dzīvojošo Latvijas iedzīvotāju psiholoģisko noturību pret Krievijas dezinformāciju, kā arī atgādināt, ka valsts aizsardzība nav tukši vārdi? Kā to izdarīt? Vislabākais arguments ir piemērs, ka mēs esam un arī varam kļūt par savas dzimtenes sargiem. 16 publikācijās uzsvēsim informatīvās telpas

drošību, kā arī atgādināsim, ka ikviens ir līdzatbildīgs savas valsts attīstībā un aizsardzībā, lai nekādi svešzemju kungi nespētu diktēt savus noteikumus, tos nereti paslēpjot zem skaistiem vārdiem un lozungiem, viltus vēstījumiem. Mēs esam kopīgs spēks, kas veido un nosaka mūsu valsts drošību.

Dienests robežsardzē – ar vislabāko sirdsapziņu

Nesen dienesta gaitas Valsts robežsardzē uzsācis balvenietis kaprālis ARTŪRS ZUŠS, kurš ikdienā pilda jaunākā inspektora pienākumus Viļakas pārvaldes Bērziņu robežapsardzības nodaļā.

Uzdevums viens, – lai robeža būtu drošībā!

Artūrs stāsta, ka domas savu nākotni saistīt ar militāro sfēru radās vidusskolas gados, kad sākotnēji bija divu izvēju priekšā – kļūt par robežsargu vai arī turpmāko darba karjeru vēltīt dienestam Nacionālajos bruņotajos spēkos. Tomēr izvēlējis dienestu robežsardzē un pēc vidējās izglītības iegūšanas devās uz Valsts robežsardzības koledžu Rēzeknē, lai apgūtu nepieciešamās robežsarga prasmes un iemaņas. Savukārt ikdienas darba solis balvenietim sākas ar ierašanos dienesta vietā, sagatavošanos dienesta pienākumu veikšanai un valsts robežas apsekošanu. “Diezgan bieži valsts robežas apsekošanai izmantojam transportlīdzekļus, tajā skaitā bagijus. Protams, dodamies arī

kājām, kad vienas maiņas laikā jānoiet vairāki kilometri. Jāteic, nav arī būtiski, kurā gadalaikā veicam dienesta pienākumus. Katram no tiem ir gan savas priekšrocības, gan arī zināmas neērtības, bet uzdevums viens – rūpēties, lai robeža būtu drošībā!” uzsver Artūrs.

Aiztur personas

Lai arī Artūrs Valsts robežsardzē strādā tikai gadu un trīs mēnešus, balvenietis šajā laikā guvis darba pieredzi, ar kādu saskaras retais. Proti, Artūrs bija norīkots dienesta pienākumu pildīšanai uz Latvijas–Baltkrievijas robežas – Daugavpils pārvaldes struktūrvienībā. “Apsekojot pierobežas joslu, nodaļas saņēmām informāciju, ka videonovērošanas kamerās pamanīts mikroautobuss ar robežsardzei līdzīgu trafarejumu. Saņēmām uzdevumu transportlīdzekli pārbaudīt, jo nesen tika konstatēta automašīna ar Valsts policijas trafarejuma pakalpinājumu, kurā pārvadāja personas, kas bija nelikumīgi šķērsojušas valsts robežu. Uz ceļa ieraudzījām daudz cilvēku

pēdu, kas liecināja par iespējamo pārkāpumu. Savukārt pārbaudot mikroautobusu, novērojām personas civilā apģērbā, kuras lūgumu uzrādīt dienesta apliecības nesaprata. Rezultātā konstatējām, ka mikroautobusam ir viltots trafarejums un tajā atrodas personas, kas nelikumīgi šķērsojušas valsts robežu, kā arī personas, kas nodrošināja šo cilvēku pārvadāšanu. Visas personas tika aizturētas,” stāsta Artūrs.

Par aizturētajiem likumpārkāpējiem Artūram šogad novembrī, valsts svētkos, Viļakas pārvaldē pasniedza Valsts robežsardzes Goda rakstu. Tikmēr viņš pats uzsver, ka šāda pieredze neapšaubāmi ir ļoti vērtīga, kas sniedz arī papildus motivāciju. “Par to esmu ļoti gandarīts un pateicīgs, un ar vislabāko sirdsapziņu turpināšu pildīt dienesta pienākumus Valsts robežsardzē!” uzsver Artūrs.

Nedaudz ielūkojoties nākotnē, balvenietis atklāj, ka labprāt dienesta gaitas turpinātu Valsts robežsardzes Liča nodaļā Rīgā. Savukārt topošajiem robežsargiem novēl atbildību un disciplīnu!

No mežizstrādes līdz kinologam

Jau 12 gadus kinologa profesijā darbojas Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes Robežkontroles un imigrācijas kontroles dienesta Kinoloģijas nodaļas vecākais inspektors virsleitnants VOLDEMĀRS ŠIMANOVSKIS, kurš savu izvēli nav nožēlojis ne mirkli.

Šobrīd mājās – jau trīs dienesta suņi

Voldemārs bērniības gaitas pavadīja Balvu novada Susāju pagastā, nelielā ciematīnā Krustacelms, kur joprojām atrodas tēva mājas. Savulaik dzīve tur kūsāja krietni aktīvāk, bet, gadiem ritot, ciems kļuvis arvien klusāks. Savukārt skolas gaitas Voldemārs aizvadīja netālaļ Kupravas vidusskolā, ko ar laiku samazināja pamatskolas statusā, bet 2014.gadā izglītības iestādi slēdza vispār. Lai arī daudz kas no aizgājušajiem laikiem palicis vairs tikai atmiņās, pēc vidējās izglītības iegūšanas bija jāprāto par turpmāko nākotni. Vispirms izvēle krita par labu mežkopja amatam, ko Voldemārs sāka apgūt Rankā. Tomēr drīz vien nolēma uzsākt patstāvīgas darba gaitas mežizstrādē, šajā sfērā nostrādājot diezgan ilgu laiku – 12 gadus. Tam arī bija visnotaļ pamatots iemesls, jo Voldemārs ģimeni nodibināja jau 18 gadu vecumā un bija jārūpējas par meitiņu, bet šobrīd viņš ir tētis jau trīs meitām – Paulai, Dinijai un Vanesai! Pienāca arī brīdis, kad Voldemāru uzrunāja bijušais Viļakas pārvaldes robežsargs Gunārs Pais, piedāvājot kļūt par kinologu. Domāts, darīts! “Kā jau vairumam laukos dzīvojošo, arī man mājās bija vairāki gudri četrkājainie draugi. Protams, kinologa darbs ir pavisam cita pasaule, nevis ar suņiem vienkārši pavadīt laiku ikdienā. Tomēr, piekrišot kinologa darbam, iekšēji skaidri jutu, ka man tas patiks un ka esmu gatavs jebkuriem izaicinājumiem!” atceras Voldemārs.

Šobrīd pieredzējušajam kinologam ir jau trešais dienesta suns, no kuriem katrs specializējies cilvēka smaržu meklēšanā. Pirmais suns bija beļģu aitu šķirnes kucīte, kuras oficiālais vārds bija “Fantasia Degantis Kraujas”, bet ģimenes lokā mīļi tiek dēvēta par Urtu. Šādu vārdu izvēlējās Voldemāra bērni suņu kalendārā, un tagad Urta bauda godam nopelnīto atpūtu izdienas pensijā. Savukārt vēl divi vācu aitu šķirnes suņi joprojām uzticīgi pilda dienesta pienākumus. Jaunākais no tiem ir melnas spalvas “Mamba”, bet “Zevs” savas gaitas robežsardzē drīz noslēgs. “Tā nu sanācis, ka šobrīd man mājās ir trīs suņuki, jo ikviens četrkājainais draugs man līdzās ir visu laiku – arī tad, kad tas dienestam robežsardzē vairs nav derīgs. Pat nepieļāju domu, ka varētu būt citādi! Turklāt katrs no suņiem tik ļoti iekaro sirdi, ka pat vismazāko domu nepieļāju, ka tos pēc viņu dienesta varētu atdot kādam citam. Nekad!” uzticīgi mīlestībā pret saviem četrkājainajiem ģepaiņiem ir Voldemārs.

Atmiņā – arī spilgti notikumi

Jautāts, kā aizrit darba diena, Voldemārs stāsta, ka uz dienesta pienākumu pildīšanas vietu katru rītu dodas ar abiem suņiem. Ierodoties darbā, kas sākas astoņos rītā, suņi tiek nogādāti voljēros, pēc kā seko iepazīšanās ar diennakts ziņojumiem un pārrunas ar kolēģiem par aktualitātēm robežsardzē. Turpinājumā notiek darbs ar kinoloģijas dokumentāciju. Protams, ar to viss neaprobežojas, jo dažas reizes mēnesī Voldemārs kopā ar dienesta suņiem brauc arī uz zaļo robežu, lai piedalītos norīkojumos un dotos patruļā gar robežu. Divpadsmit gadu dienesta laikā piedzīvoti arī dažādi notikumi. Viens no šādiem spilgtākajiem, kuru Voldemārs, šķiet, atcerēsies vienmēr, notika pirmajā mācību dienā – 2016.gada 1.septembrī. “Tolaik strādāju Bērziņu robežapsardzības nodaļā, un 1.septembris man bija brīva diena, kad gatavojos bērņus nogādāt skolā. Tomēr saņēmām informāciju, ka Latvijas robežu ar Krieviju šķērsojusi nelegālo imigrantu grupa no Vjetnamas. Devos uz nodaļu, saņēmām dienesta ieroci un braucām uz notikuma vietu, kur jau strādāja mani kolēģi. Kādā no brīžiem izdzirdēju četrus šāvienus, kuri, kā izrādījās vēlāk, bija brīdinājuma šāvieni un tos izdarīja robežsargs. To bija nepieciešams darīt, jo robežpārkāpēju pārvadātājs uzsāka bēgšanu. Pārkāpēja meklēšanā nekavējoties iesaistījās arī es. Ejot dziļāk meža masīvā, sapratu, ka dienesta suns sajuta cilvēka klātbūtni, jo tas uzsāka skriet pārkāpēja virzienā. Savukārt pārkāpējs, sapratis, ka nu vairs nav labi, izlēca ārā no grāvja un sāka skriet Krievijas robežas virzienā. Ja nebūtu dienesta suņa, pārkāpējam varbūt arī būtu izdevies aizbēgt, bet tā vietā šim vīrietim ar suni nācās cīnīties,” stāsta Voldemārs.

Viņš piebilst, ka pārkāpējs turpināja nepakļauties un uzvedās ļoti agresīvi, solot nosist gan Voldemāru, gan arī suni. Viņam rokās bija miets, ar kuru centās atgāināt suni. Nekas cits neatlika, kā pielietot dienesta šaujameroci, – Voldemārs izšāva brīdinājuma šāvienus. “Ņemot vērā, ka pārkāpējs turpināja nepakļauties, man nācās viņam iešaut kājā. Pārkāpējs nokrita zemē, un es ar kolēģiem vīrieti aizturēju. Jāuzsver, ka šāviens bija ļoti veiksmīgs, jo vīrietim netika nodarīti nopietni miesas bojājumi un tās pašas dienas vakarā viņš jau staigāja pa slimnīcu,” atceras kinologs.

Svarīgi nesteigties un būt pacietīgam

Jāuzsver, ka minētā notikuma brīdī Voldemārs robežsardzē bija nostrādājis tikai trīs gadus, līdz ar to pārkāpēja aizturēšana bija ļoti nopietna pieredze jau pašos dienesta pirmsākumos. Par profesionālu dienesta pienākumu pildīšanu Voldemārs saņēma arī apbalvojumu. Savukārt jautāts, ko iemācījies no

Voldemārs Šimanovskis. Pieredzējušais kinologs priecātos, ja arī Latvijā, līdzīgi kā, piemēram, ASV, būtu tradīcija ar godu un cieņu pavadīt dienesta suņu pensijā: “Šobrīd skatos uz savu dienesta suni “Zevu” un redzu, cik ļoti viņš vēl grib turpināt strādāt, bet to darīt diemžēl neļauj veselība. Uz to ir ļoti grūti noskatīties, tādēļ mums vienmēr jānovērtē milzīgais darbs, ko dienesta suņi iegulda robežsardzes darbā un tās attīstībā.”

dienesta suņiem, Voldemārs, ilgi neprātojot, uzsver: “Pacietību! Līdzīgi kā dzīvē, kad ir svarīgi nesteigties un pieņemt izsvērtus lēmumus, arī kinologa profesijā un suņu apmācībā pats svarīgākais ir pacietība. Jebkurā gadījumā suņu apmācība nav tikai skaists un aizraujošs process, – tas prasa milzīgu darbu, kad netrūkst arī asaru. Tomēr tas ir to vērts!” nešaubās kinologs.

✓ **Katrs no suņiem tik ļoti iekaro sirdi, ka pat vismazāko domu nepieļāju, ka tos pēc viņu dienesta varētu atdot kādam citam. Nekad!**

Krustvārdu mīkla

Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu. Atbildes gaidām līdz 25.decembrim.

12.kārta

(Avoti: Inese Rubene "Senvārdu vārdnīca", interneta resursi)

Horizontāli: 1. Kādu senāko zināmo alkoholisko un rituālo dzērienu gatavoja arī latviešu senči? 4. Iesala atlikumi pēc alus darīšanas. 7. Celtnē, nams. 10. Daudzsēklu auglis. 13. Senāk – ēdienreize pirms vakariņām (ēda tikai vasarā). 16. Pavasara salds uzraudzēts ēdiens vai dzēriens no nobriedušas rudzu maizes un medus. 18. Kālis. 20. Liela koka muca brandvīnam. 21. Tādi, kam daudz sāls. 25. Koka trauki maizes mīklas gatavošanai. 26. Baltmaize, kliņģeris. 28. Piena produkti, tradicionāli Līgo un Jāņu dienas ēdieni. 30. Stienis ar smailu galu, uz kura uzdur produktus cepšanai. 31. Ziemassvētku ēdiens no nobriedušas rudzu maizes, medus, ogu sulas vai saspaidītām dzērvenēm. 32. Koka trauki sviesta kuļšanai. 33. Novārītu, piestā sagrūstu zirņu pikas. 37. Meteņdienas ēdiens: ar miltiem ieraudzēta saldināta zupa ar kaltētiem augļiem. 39. Mīklas izstrādājums, kam Ziemassvētku tautasdziesmās apdeguši abi gali. 41. Vira (logiem, durvīm). 42. Kas svin vārdadienu saimnieču dienā (sievietes vārds)? 43. Šķidrums, ko raudzē par alu. 44. Galda piederumi produktu griešanai. 45. Atbilst, ir piemērots, derīgs. 46. Atminiet mīklu: trauks jauns, bet tomēr vienas caurumos. 47. Atminiet mīklu: gaļas klēts, pakulu atslēga (atminējums daudzskaitlī). 48. Saplēsti (par traukiem).

Vertikāli: 2. Personas vietniekvārds. 3. Pikanti (par ēdieniem). 5. Atminiet mīklu: glāžu lodziņš sētmalā. 6. Apstrādā zemi ar arklū. 8. Pļaujas jeb Jumja dienas, arī Lieldienu ēdiens no dažādiem graudiem, ko ēda ar rūgušpienu, paniņām vai krējumu. 9. Lieldienu ēdiens no sadrupināta biezpiena un piena. 11. Svinības, svētki. 12. Sagrūstas kaņepes. 13. Griķi. 14. Kubuls alus darīšanai, muca. 15. Maizes lāpstas. 16. Ēdienu un dzērienu gatavošanas speciālists. 17. Metāla rīks, ar ko sakasa mīklas paliekas abrā, arī mazs kukulītis no mīklas paliekām. 18. Putraimu un cūkgaļas ēdiens Ziemassvētkos, arī Meteņa zupa no cūkas kājām, putraimiem vai grūbām, pupām vai zirņiem un kartupeļiem. 19. Biete. 22. Atminiet mīklu: kas dārgāks par zeltu? 23. Seni latviešu pavasara svētki, kuru tradicionālais ēdiens ir pantāgs (tad atsākas ganos iešana, zirgu vešana piegulā, notiek rumulēšanās). 24. Ierakstiet trūkstošo vārdu parunā: kas citam ... rok, pats tajā iekrīt. 27. Zivs kauls. 29. Visapkārt maizei vai siera ritulim griezts riciens. 32. Pļaujas jeb Jumja dienas ēdiens: ar rūgušpienu vai krējumu pārlieti plānās šķēlēs sagriezti rutki vai kāji. 34. Labības augu sēklu cietā apvalka daļas, kas atdalītas no graudiem. 35. Aizdars, taukvielu piedeva ēdienam. 36. Pļaujas jeb Jumja dienas ēdiens: vārītas pupu vai zirņu pākstis. 37. Iestaigāt (taciņas starp ēkām). 38. Ēdiens cūku bēres tūlīt pēc cūku nokaušanas. 39. Šķidri vai daļēji šķidri ēdieni no putraimiem vai miltiem, vārīti pienā, ūdenī vai piena un ūdens maisījumā. 40. Senāk – ekonomiska radnieku kopiena, saimnieku ģimene ar kalpiem, gājēju, kalpu kopums, arī liela ģimene.

Isumā

Var pāriet uz mikrouzņēmumu nodokļa režīmu

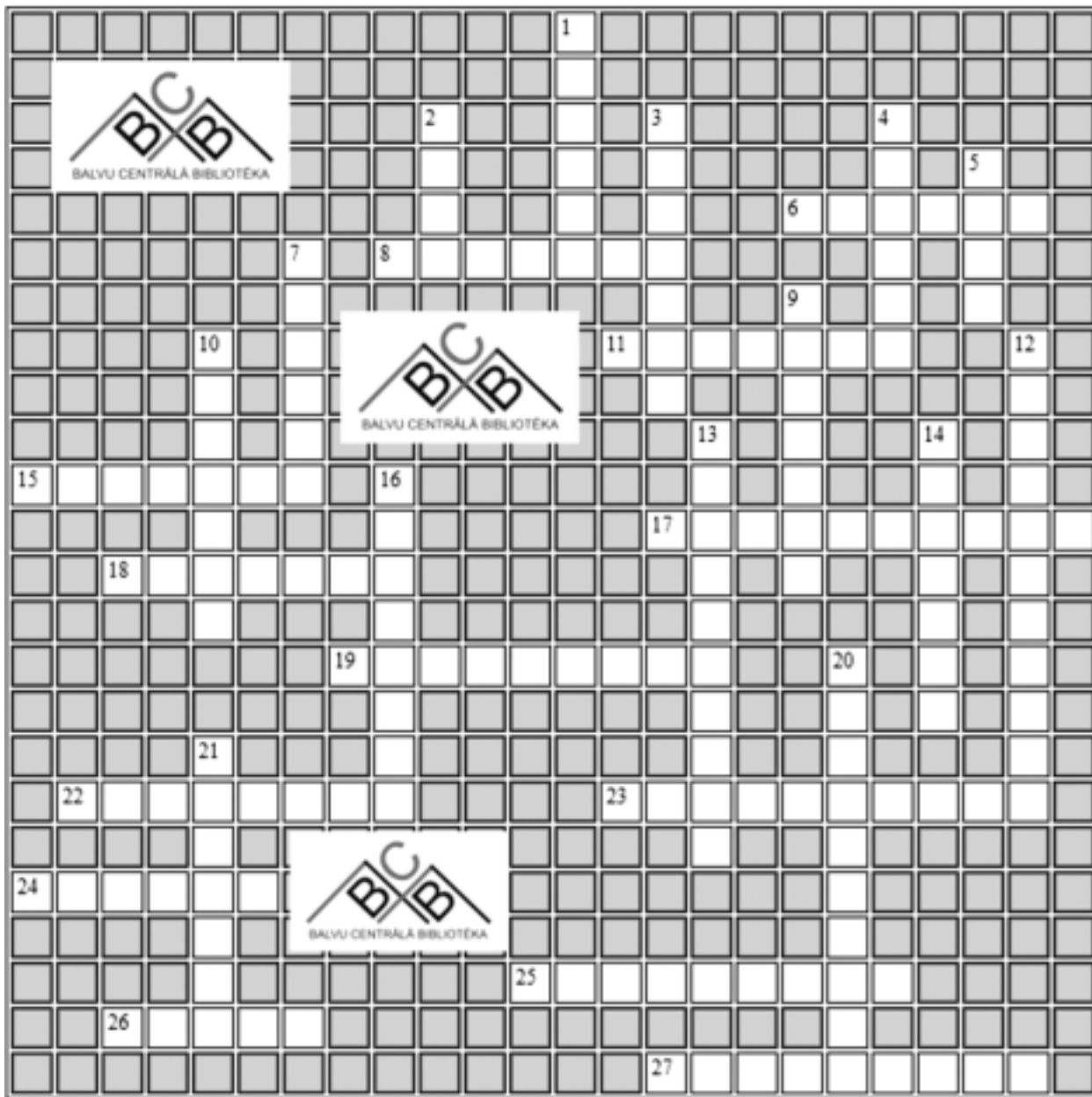
Valsts ieņēmumu dienests (VID) atgādina, ka tie saimnieciskās darbības veicēji, kuri maksā nodokli vispārējā režīmā, bet 2025.gadā vēlas turpināt savu darbību jau kā mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji, līdz 2024.gada 16.decembrim (ieskaitot) par to var paziņot VID. To var izdarīt, veicot izmaiņas reģistrācijas datus Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS). 2025.gadā mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusā var darboties, ja nav reģistrēts kā PVN maksātājs:

- ♦ individuālais komersants,
- ♦ individuālais uzņēmums,
- ♦ zemnieka vai zvejnieka saimniecība,
- ♦ fiziskā persona, kas reģistrēta VID kā saimnieciskās darbības veicējs.

Esošajiem mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem – saimnieciskās darbības veicējiem, kuri arī 2025.gadā vēlas saglabāt šo statusu, atsevišķs pieteikums par to nav jāsniedz.

Prātnieks 12. kārtā

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsim līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālajā bibliotēkā, zvanot uz tālruni 64522111 vai elektroniski uz e-pastu: agnija@balvurcb.lv

Vertikāli

1. Taustāma lieta, ko bērni un arī pieaugušie vēlas saņemt Ziemassvētku rītā, paslēptu zem egles. 2. 24.decembra vārda dienas gaviļniece. 3. Masku gājiena tradīcija, kas norit no Mārtiņiem līdz Meteņiem (budēji, čigāni, kaladnieki...). 4. Zaļš izdomāts varonis, kurš Kasišu ciemam nozaga Ziemassvētkus. 5. Tiek dekorēta ar Ziemassvētku bumbām, virtenēm, svecēm. 7. Uguņošanas pasākums, izmantojot pirotehniku, Jauno gadu sagaidot. 9. Senlaicīgs transportlīdzeklis cilvēku vešanai pa sniega vai ledu ceļiem. 10. Decembra mēneša autore Zvaigznes grāmatnīcās (uzvārds).

12. Prestižs dzirkstošais vīns jeb... 13. No sniega izveidots tēls, kas sastāv no trim apaļām bumbām, ar burkānu deguna vietā un spaini galvā. 14. Ziemassvētku dziesmas "Klusa nakts, svēta nakts" melodijas autors (uzvārds). 16. Saimniecības nosaukums Tilžas pagastā Dievžekaros, kur var apskatīt ziedu kolekcijas un akmeņu dāru. 20. Krāšņumauga – Ziemassvētku zvaigznes – īstais nosaukums. 21. Darba "Gulbju nakts" autors (uzvārds).

Horizontāli

6. Visizplatītākais nokrišņu veids ziemā. 8. Šis reģions Francijas ziemeļaustrumos ieguvis slavu ar savu vīna ražošanas vēsturi. 11. Adventes laika tradicionālais dekors. 15. Viens no Ziemassvētku veciņa deviņiem ziemeļbriežiem (ar sarkanu degunu). 17. Populārākie cepumi Ziemassvētkos. 18. Laiks, kas ietver četras svētdienas pirms Ziemassvētkiem. 19. Visātrākais nemotorizētais ziemas sporta veids. 22. Saimniecības nosaukums, kas Eiropas Medus brokastīs 2024 iepazīstināja skolēnus ar medu. 23. Kas dzied aizkrāsnē? 24. Gleznošanas studijas nosaukums, kuras ziedu gleznu izstāde šobrīd apskatāma Bērzkalnes bibliotēkā. 25. Senlatviešu laika skaitīšanas ciklā saukts par Vilku mēnesi. 26. Plastiska, viegli veidojama, taukiem līdzīga viela, ko izdala bites. 27. Ziemassvētku populārākais citrusauglis.

11. kārtas atbildes

Vertikāli

1. Sana. 2. Zoldnere. 3. Cīrulis. 5. Eposs. 6. Brīve. 7. Valdemārpils. 8. Salnas. 11. Žagošanās. 12. Rīdzenieks. 13. Miķeļbāka. 15. Allens. 17. Novem. 18. Baltinava. 22. Skalbe.

Horizontāli

4. Jansons. 9. Bizamžurka. 10. Čakste. 14. Medijpratība. 16. Brice. 19. Ombrofobija. 20. Mežsētas. 21. Tēja. 23. Facebook. 24. Lāčplēša. 25. Svece.

Pareizās atbildes iesūtījuši: Ļ. Baranova, Z/S "Riekstiņi" ofisa meitenes, I. Homko, Z. Pulča, L. Mežale, J. Pošeika, Ā. Zeltkalne, I. Svilāne, E. Barkāne, A. Ruduks, V. Ločmele, A. Mičule.

Balvu no apgāda "Zvaigzne ABC" saņem ANDIS RUDUKS no Balviem. Balvu var saņemt Balvu Centrālajā bibliotēkā.

Gaidīsim visus prātņiekus uz Pateicības stundu Balvu Centrālās bibliotēkas radošajā lasītavā (2.stāvā) 19.decembrī plkst. 11.00!

Lappusi sagatavoja E. Gabranovs

Informē VID

Strādājošie pensionāri var piemērot pensionāra neapliekamo minimumu dalīti

Sākot ar 2025.gada 1.janvāri, visiem pensionāriem (gan strādājošiem, gan nestrādājošiem) pensijas neapliekamais minimums būs 1000 eiro mēnesī. Strādājošie pensionāri, kam pensija ir mazāka par 1000 eiro, var izvēlēties neapliekamo minimumu piemērot pensijai un algai dalīti (500 eiro algai un 500 pensijai). Tādā gadījumā katru mēnesi nodoklis 25,5% apmērā tiks piemērots tikai tai pensijas un algas daļai, kas ir virs 500 eiro.

Šāds risinājums ieviests, lai strādājošiem pensionāriem (kam pensijas apmērs nesasniedz neapliekamā minimuma apjomu 1000 eiro) dotu iespēju gada laikā pilnīgāk izmantot neapliekamo minimumu, negaidot nākamo gadu, kad, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, var atgūt nodokli par neizmantotā minimuma daļu.

Lai dalītais neapliekamais minimums algai un pensijai tiktu piemērots jau no nākamā gada sākuma (2025.gada janvāra pensijai un algai), cilvēkam līdz šī gada 15.decembrim (ieskaitot) Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā (VID EDS) ir jāaktivizē sava algas nodokļa grāmatiņa un tajā jānorāda sava galvenā ienākumu gūšanas vieta (tā darbavieta, kur saņem lielāko algu).

Savu izvēli varēs norādīt arī vēlāk. Ja algas nodokļa grāmatiņu strādājošs pensionārs iesniegs jau kādā no nākamā gada mēnešiem, tad dalīto pensijas neapliekamo minimumu algai un pensijai (atkarībā no grāmatiņas iesniegšanas datuma – pirms vai pēc kārtējā mēneša 15.datuma) sāks piemērot attiecīgi no nākamā vai aiznākamā mēneša 1.datuma.

Ja algas nodokļa grāmatiņa vispār netiks iesniegta darba devējam, tad tā automātiski tiks iesniegta pensijas izmaksātājam, nodoklis netiks piemērots tai pensijas daļai, kas ir līdz 1000 eiro, taču darba devējs ieturēs nodokli no algas no pirmā eiro.

Taču jebkurā gadījumā cilvēks šo naudu nezaudēs – to varēs atgūt nākamajā gadā, ar 1.martu iesniedzot gada ienākumu deklarāciju (algas un pensijas dati tajā ielasisies automātiski).

Ja strādājošam pensionāram jau ir pie darba devēja iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, tad nekāds cits papildus nav jādara. Jauno pensionāra neapliekamo minimumu (1000 eiro) automātiski aprēķinās un piemēros dalīti – 500 eiro pensijai un 500 eiro darba algai.

Ja strādājošam pensionāram pienākas arī citi atvieglojumi (par apgādājamiem, invaliditāti, nacionālās pretošanās kustības dalībniekam, politiski represētai personai), tos, tāpat kā līdz šim, varēs gada laikā piemērot tikai tajā darbavietā, kur ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa.

Ja nevēlas dalīt neapliekamo minimumu

Ja tomēr strādājošs pensionārs (kam pensija ir līdz 1000 eiro) nevēlas dalīt pensijas neapliekamo minimumu starp pensiju un algu, taču algas nodokļa grāmatiņa pie darba devēja ir jau iesniegta, tad tā līdz 2024. gada 15. decembrim ir jāizņem no galvenās ienākumu gūšanas vietas (darba devēja). Arī tas jāizdara VID EDS.

Uz ko šīs izmaiņas neattiecas?

Šīs izmaiņas neattiecas uz strādājošiem pensionāriem, kuriem pensija ir lielāka par 1000 eiro. Tādā gadījumā nekādas papildu darbības nav jāveic, arī turpmāk iedzīvotāju ienākuma nodoklis 25,5% apmērā automātiski tiks piemērots tai pensijas daļai, kas ir virs 1000 eiro. Savukārt nestrādājošiem pensionāriem jauno pensijas neapliekamo minimumu (1000 eiro), tāpat kā līdz šim, automātiski aprēķinās un piemēros Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) vai citi pensiju izmaksātāji.

Noderīga informācija

Šīs nedēļas laikā pakāpeniski visiem strādājošajiem pensionāriem tiks EDS nosūtītas individuālas vēstules un skaidrojošais materiāls ar piemēriem, lai katrs varētu izvērtēt un izvēlēties sev piemērotāko risinājumu.

Plašāka informācija pieejama VID tīmekļvietnē "Aktualitātes/Svarīga informācija strādājošiem pensionāriem par pensionāra neapliekamā minimuma piemērošanu".

Informācija par elektronisko algas nodokļa grāmatiņu un kā tajā veikt izmaiņas pieejama VID tīmekļvietnē sadaļā "Algas nodokļa grāmatiņa".

Ja cilvēkam nav nekādu iespēju iesniegt elektronisko algas nodokļa grāmatiņu VID EDS pašam, tad var vērsties jebkurā tuvākajā Valsts pašvaldības klientu apkalpošanas centrā visā Latvijā, aizpildīt iesnieguma veidlapu, un darbinieks to izdarīs cilvēka vārdā.

Jautājumu un neskaidrību gadījumā varat zvanīt uz VID konsultatīvo tālruni + 371 67120000, uzdot jautājumus rakstveidā VID EDS sadaļā "Sarakste ar VID" vai konsultēties tuvākajā Valsts ieņēmumu dienesta vai Valsts un pašvaldības klientu apkalpošanas centrā visā Latvijā.

Īsumā

Prasību par OCTA polisi visiem transportlīdzekļiem atliek

Līdz 2025.gada 1.novembrim atliek spēkā stāšanās prasība par OCTA polisi visiem transportlīdzekļiem, kam nav uz laiku pārtraukta reģistrācija, noteic 5.decembrī, otrajā galīgajā lasījumā Saeimā atbalstītais par steidzamu atzītais grozījums Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumā.

Saeimas pieņemtā un šī gada 26.novembrī Valsts prezidenta izsludinātā likuma projektu Saeimai iesniedza Ministru kabinets, norādīts grozījuma anotācijā. Taču pieņemtās izmaiņas par obligātu civiltiesisko apdrošināšanu visiem transportlīdzekļiem, arī tādiem, kas nepiedalās ceļu satiksmē, nav pietiekami izvērtētas un izdiskutētas, un grozījumu spēkā stāšanās ir jāatliek, iepriekš norādīja par likumprojekta virzību Saeimā atbildīgās Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas priekšsēdētāja Skaidrīte Ābrama.

Par likumprojekta virzību Saeimā atbildīgās Tautsaimniecības komisijas sēdē Satiksmes ministrija deputātus iepriekš arī informēja, ka ir uzsākts darbs, lai varētu ieviest vienkāršāku procedūru transportlīdzekļu noņemšanai no uzskaites. Ministrija rosina reģistrācijas pārtraukšanu uz laiku, kad transportlīdzeklis netiek izmantots, veikt elektroniski, nenododot transportlīdzekļa reģistrācijas numura zīmes. Līdzīgu kārtību transportlīdzekļu vadītāji varēja izmantot Covid-19 ierobežojumu laikā.

Ministru kabinetam līdz nākamā gada 30.aprīlim jāiesniedz Saeimai izvērtējums par šī likuma normu atbilstību Eiropas Savienības direktīvas prasībām par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību, tostarp vērtējot arī, vai Latvija ir tiesīga noteikt atkāpes vai izņēmumus.

Veidosim Ziemassvētku numuru kopā!

Tuvojas Ziemassvētki – ar pārdomām, ar pārsteiguma un paldies vārdu gaidām. Lai Jums un citiem svētkus radītu ar padarīta darba sajūtu, ir īstais laiks padomāt par cilvēkiem, kuri Jums šogad darījuši labu, palīdzējuši, atbalstījuši, stiprinājuši vai vienkārši īstajā brīdī bijuši līdzās.

Es saku paldies!

Teksts publicēšanai (par ko un kam sakāt paldies)

Iesūtītāja vārds, uzvārds, adrese, tālrunis

Nosūtiet kuponu "Vaduguns" redakcijai līdz 17.decembrim.

Jūsu paldies vārdus bez maksas publicēsim Ziemassvētku numurā.

Apsveikumi

Saujiņu prieka, sieciņu laimes,
Veselu pūriņu veselības,
Lai ir dzīvē vienmēr saules gana,
Lai ir silts, kad vēji brāzmot sāk.

Sveicu **Annū Bitaini** skaistajā dzīves jubilejā!
Vēlu dzīves ciņās izturību, bēdu dienās pacietību.

Līvija

Ar labu vārdu sauli vadi,
Ar miļu smaidu rītam pretī ej.
Un Tavi nodzīvotie gadi
Kā labi vārdi skanēs pasaulei.

Annū Bitaini sveicam dzimšanas dienā!
Novēlam labu veselību un daudz jauku dzīves brīžu
turpmākajos gados.

Ginta ar ģimeni, Marija, Anna, Modris

Pārdod

Pārdod Mercedes Benz C220,
2004.g., jaunas ziemas riepas.
Cena pēc vienošanās.
Tālr. 22433483.

Pārdod skaldītu malku.
Labā cena.
Tālr. 28772537.

Skaldīta malka. Cena
37 EUR/berkubā. Piegādes apjoms
līdz 7 berkubiem. Ir sausā.
Tālr. 25543700.

Pārdod skaldītu malku.
Tālr. 26550272.

Pārdod sausu, skaldītu malku.
Tālr. 26189956.

Pārdod malku. Tālr. 29199444.

Pārdod Latvijā audzētu cūkgaļu.
Piegāde bezmaksas.
Tālr. 20305564.

Pārdod sausu, skaldītu malku ar
piegādi. Tālr. 29166439.

Pērk

Pērk izcirstus mežus,
3000 EUR/ha.
Tālr. 25674659.

Craftwood pērk meža īpašumus,
cena no 1500-10000 EUR/ha.
Tālr. 26360308.

Z.s "Strautiņi"
iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparrade.lv

Redakcijā var abonēt

"Vaduguni"

2025.gadam!

Par pakalpojumiem
reklāmas daļā var
norēķināties
tikai skaidrā
naudā!

Mūsu laiks ir tik īss –
Mūžu vējš šalc apkārt un pāri.
Kas gan zina to brīdi,
Kad atskanēs likteņa balss.
Skumju brīdī esam kopā ar meitu
Marinu un viņas ģimeni, mīļo
māmuļu **SOFIJU VOLKOVU**
mūžībā pavadot.
"Bērzuļi" kaimiņi, Jekaterina,
Ilze, Ināra

Tu katram viena, tikai viena,
Kurai kā pie saules bērni turas klāt.
Tāpēc ir tik grūti, skumjām asarām
birstot,
Uz mūžu zemei tevi atdot, māt.

(K.Apškrūma)
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
**Marinai Prancānei un
tuviniekiem**, no **MĀMIŅAS** uz
mūžu atvadoties.

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un
izglītības centrs" Balvu biroja
kollektīvs

Tikai tavā pavadā, māt,
Uguns tik silti degs,
Ka smiltis, pat smiltis aukstās,
Nekad viņu neapsegs. (I.Rudene)
Kad noslēdzies **MĀMUĻAS** mūža
cēliens un viņas dvēselīte
dodas debesīs, lai patiesa līdzjūtība
**Ligita Pugačas ģimenei un
pārējiem tuviniekiem**
palīdz pārvarēt sāpju smagumu.
Iveta, Ainārs, Lilita, Veronika

Dusi saldi zemes rokās,
Lai tev sapņu nepietrūkst.
Mīļas rokas ziedus noklās
Un tev silti vienmēr būs.

Patiesa līdzjūtība sāpju brīdī **Ligita
Pugačai un viņas ģimenei**,
MĀMULIŅU mūžībā pavadot.
Zigrīda, Kārlis, Gabrānu ģimene

Krustu krustām zemes ceļi,
Tavs celiņš izstaigāts
Dod, Dieviņ, dvēselītei
Viegļu ceļu viņšaulē. (K.Skalbe)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
**Leonam Kiukucānam, viņa
mammai Līgai un pārējiem
tuviniekiem**, vecmāmiņu, māmiņu
SILVIJU KRIEVU mūžības ceļā
pavadot.
Stacijas pamatskolas 4.a., 5.a
klases skolēni, vecāki, audzinātāja

Košu ziedu, dziesmu klusu,
Nav ko citu dāvināt.
Viegļas smiltis, saldu dusu
Kapu kalnā, vecmāmiņ.
Izsakām līdzjūtību **Ivetai Sockai-
Puisānei ar ģimeni**, mīļo
vecmāmiņu **LUCIJU MASU** mūžībā
pavadot.
Krišjāņu skolas kolēģi: Gunta, Ilona,
Vija, Austrā, Juzefa

Ilgu mūžu nodzīvoju,
Daudz darbiņu padariju:
Lai nu viegli Zemes māte
Pārklāj savu paladziņu. (Latv.t.dz.)
Mūsu patiesa līdzjūtība **Teiv, Ligita,
un Taviem mīļajiem**, pavadot
MĀMIŅU mūžības ceļā.
Šmagru ģimene

Klusums, tevis vairs nav,
Tikai atmiņas, kas aizkustina
dvēseli... (A.Glauda)
Patiesa līdzjūtība **Mārai, Rudītei un
viņu ģimenēm**, **BRĀLI** mūžībā
pavadot.
Marija un Augusts

Līdzjūtības

Tu aizgāji gar kokiem, sarmā
klātiem,
Tie soļi gaistošie man mūžam ausis
skan,
Bet gribu, lai tu nekad nezinātu,
Cik grūti tajā brīdī bija man.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
**Mārai Pimanovai, Rudītei Bukšai
un pārējiem tuviniekiem**, mīļo brāli
MĀRI Debesu valstībā pavadot.
Dzintra, Guntra, Loginu ģimene

Tuvs vilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.
(R.Skujiņa)
**Rudītes, Ineša un Māras
ģimenēm**. Pieņemiet mūsu
visdziļāko līdzjūtību, brāli **MĀRI**
mūžībā pavadot.
Bogdanovu ģimene

Veļu laikā veļu ceļu saltu
Nolēmusi māmuliņe iet,
Atstājot kā mežābeli baltu
Mūžu, lai tas bērnos tālāk zied.
(K.Apškrūma)
Skumju brīdī esam kopā ar **Andas
Dārziņas ģimeni**, pavadot
MĀMIŅU smiltainē.
"Mežābeles" kaimiņi

Es aizeju, kur nakts un diena,
Un mūžīgs atveras man zvaigžņu
lauks.
Patiesa līdzjūtība sāpju brīdī
tuviniekiem, pavadot
MARGARITU MALINOVSKU
mūžības ceļā.
Partizānu 21A mājas ieejas kaimiņi

Tie savādi skumīgie mirkļi...
Tad palīdzēt var tikai viens,
Ja kādu atmiņu gaisū
Tu savā dvēselē sien.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Ilonai Serdai ar ģimeni, MĀMIŅU
mūžības ceļā pavadot.
SIA "PIETĀLAVA" kolektīvs

Birst ziedos asaras kā zvaigznes,
Jo tavā takā skujas smagi krit.
Cik grūti iedegt baltu svēci
Un ziedus klāt pār tavu kapu, māt.
Kad baltas sniegpārslas klusi krit uz
kapu kopiņas un vēji klusu miera
dziesmu dzied, izsakām patiesu
līdzjūtību **Ilonai Serdai ar ģimeni**,
mūžības ceļā pavadot **MĀMULĪTI**.
Veikala "Lats" kolektīvs Rekovā

Saņem silti, Zemes māte,
Manu mīļu vecmāmiņu,
Ieliec viegli savā klēpī
Sagurušo augumiņ'. (Latv.t.dz.)
Skumju un atvadu brīdī izsakām
visdziļāko līdzjūtību **Edijam Serdam
ar ģimeni, VECMĀMIŅU** kapu
kalnā pavadot.
"AVK Group" kolektīvs

Cik daudz prieka, cik daudz bēdu
Glabā tava mūža stāsts,
Tomēr visiem laikiem pāri
Liecās dzimtās zemes glāsts.
Izsakām patiesu līdzjūtību
**tuviniekiem, Nadeždai
Golubkovai un Annai Strumpei**,
kad mūžības ceļā jāpavada
ZOJA PANČUKA.
Annas draudzenes Semenovā

Mums zināms ir tāds neliels vārdiņš
– turies!
Ko saka tad, kad lieki citi vārdi,
Kad ceļā pēkšņi uznākusi tumsa,
Uz pagātni ir aizcirtušies vārdi.
(N.Dzirkale)
Izsakām patiesu līdzjūtību **Valijai
Lavrovai**, dēlu **VIESTURU** mūžības
ceļā pavadot.
Mājas kaimiņi Dārza ielā 8

Daudz Dieva dārzos ziedu,
Pacel acis: gaisma mirdz.
Tomēr skaistākais no visiem –
Mātes svētums, mātes sirds.
Mātes mīlestība ir neizsmeļama un
neizmērāma... Tā ir mūsu dzīves
pamatvērtība. Tās turpinājums ir
mūsu bērnos un mazbērnos... arī
pēc viņas aiziešanas.
Paliec, māt, smaidā,
Paliec, māt, glāstā,
Paliec jaukā bērnības stāstā.
Mūsu visdziļākās līdzjūtības izteiktie
vārdi **Ingūnas un Alda ģimenēm**,
no **MĀMIŅAS** uz mūžu atvadoties.
Kaimiņi Bērzu ielā 4, Rekovā

Saņem silti, Zemes māte,
Mūsu mīļu māmuliņu,
Ieliec viegli savā klēpī
Sagurušo augumiņ'.
Māmiņa ikvienam no mums ir ļoti
svarīgs cilvēks. Pateicoties viņām,
mēs esam nākuši šajā pasaulē,
iemācījušies šīs pasaules kārtību,
saņēmuši viņu mīlestību un atbalstu
visās dzīves norisēs. Jūsu māmiņa,
vecmāmiņa un vecvecmāmiņa
nodzīvoja skaistu un bagātu mūžu,
pārciešot sāpīgus zaudējumus ar
cerīgu skatu uz saviem mīļajiem.
Dziļā cieņā noliecām galvas un
izsakām vispatiesāko līdzjūtību
**Ingūnai, Aldim, Inesei, Gunai un
jūsu mīļajiem**, pavadot **MĀMIŅU**
un **VECMĀMIŅU** mūžībā.
Paliks tavs darbigais gājums –
Tik auglīgu mūžu neizdzēs riets.
Caur kokiem un bērniem būs
turpinājums
Tai saulainai gaitai, ko beidzi tu iet.
Rekavas vidusskolas kolektīvs

Saņem, labā Zemes māte,
Vienu sirmu māmuli,ti,
Apsedz viņu silti, silti
Savām smilšu villainēm.
Visdziļākā līdzjūtība Rugāju
apvienības pārvaldes vadītājai
**Arnītai Kļaviņai un pārējiem
tuviniekiem**, vecmāmiņu, māmiņu
RITU SLIŠĀNI zemes klēpī guldot.
Kolēģi Rugājos

Man nogura dvēselīte,
Šai saulē dzīvojo,ti,
Dod, Dieviņ'i, vieglu dusu
Baltā smilšu kalniņā. (Latv.t.dz.)
Izsakām patiesu līdzjūtību
Arnītai Kļaviņai, VECMĀMIŅU
mūžības ceļā pavadot.
Darbinieki Bērzpils pagastā

Vairs neko tev, māmuli,ti,
Dzīvē nevarēšu sniegt.
Tik pie baltas kapu kopas
Savu galvu zemu liekt.
Mūsu patiesa līdzjūtība **Aldim
Slišanam ar ģimeni**, pavadot
MĀMUĻU mūžībā.
Garāžu draugi: Renārs, Vilis,
Rihards, Arnis

Vaduguns
INDEXSS 3004
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X
Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS E.GABRANOVŠ – T. 29360850
ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA – T. 26707934;
A.SOCKA – T. 29378903; I.TUŠINSKA – T. 27145837;
A.LOČMELIS – T. 26665086. KOREKTORE – S.GUGĀNE
GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA – T. 25908200
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ – T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs – 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv
Datortālrunis-
SIA "Balvu Vaduguns",
R.KACĒNS
Iespiests SIA
"Poligrāfijas grupa
Mūkusalā", Rīgā,
Mūkusalas 15A
Tirāža – 2045